

EL QUINZE

de **Público**

El Govern cobrarà
67 milions per las
emissions de CO₂
de los vehículos

P24

Los hijos del 15-M, una década después de desbordar las plazas

El movimiento cambió el mapa político y amplificó demandas aún vigentes **PÁGINA 2**

Los indignados pedían cambios reales **PÁGINA 5**

10 anys de canvis des de la mobilització
Jordi Mir Doctor en Humanitats

Freno a la masificación de las montañas

Varios espacios naturales de Catalunya estrenarán medidas para limitar los visitantes **P14**

ACN

Debat al voltant de les pastilles anticonceptives

Diverses veus demanen més informació sobre el risc de trombosi del fàrmac **P18**

Augmenten els intents de suïcidi entre els joves

Les restriccions, la distància física i la crisi econòmica, alguns dels factors **P20**

Una segunda vida para bambas en desuso

Dos jóvenes de Badalona reparan calzado deportivo para gente con pocos recursos **P23**

MONTSE GIRALT

“L’aplicació de la llei ara és imprevisible; la violència un dilluns és una cosa i el divendres n’és una altra”

Entrevista a Andreu Van den Eynde
Advocat d’Oriol Junqueras i Raül Romeva

PÀGINA 8

ACN

La repetición electoral pende de un hilo

Acuerdo de mínimos entre ERC, JxCat y la CUP para intentar salvar la legislatura

Se mantienen las diferencias entorno a la investidura de Aragonès **PÁGINA 12**

Focus 10 años del 15-M

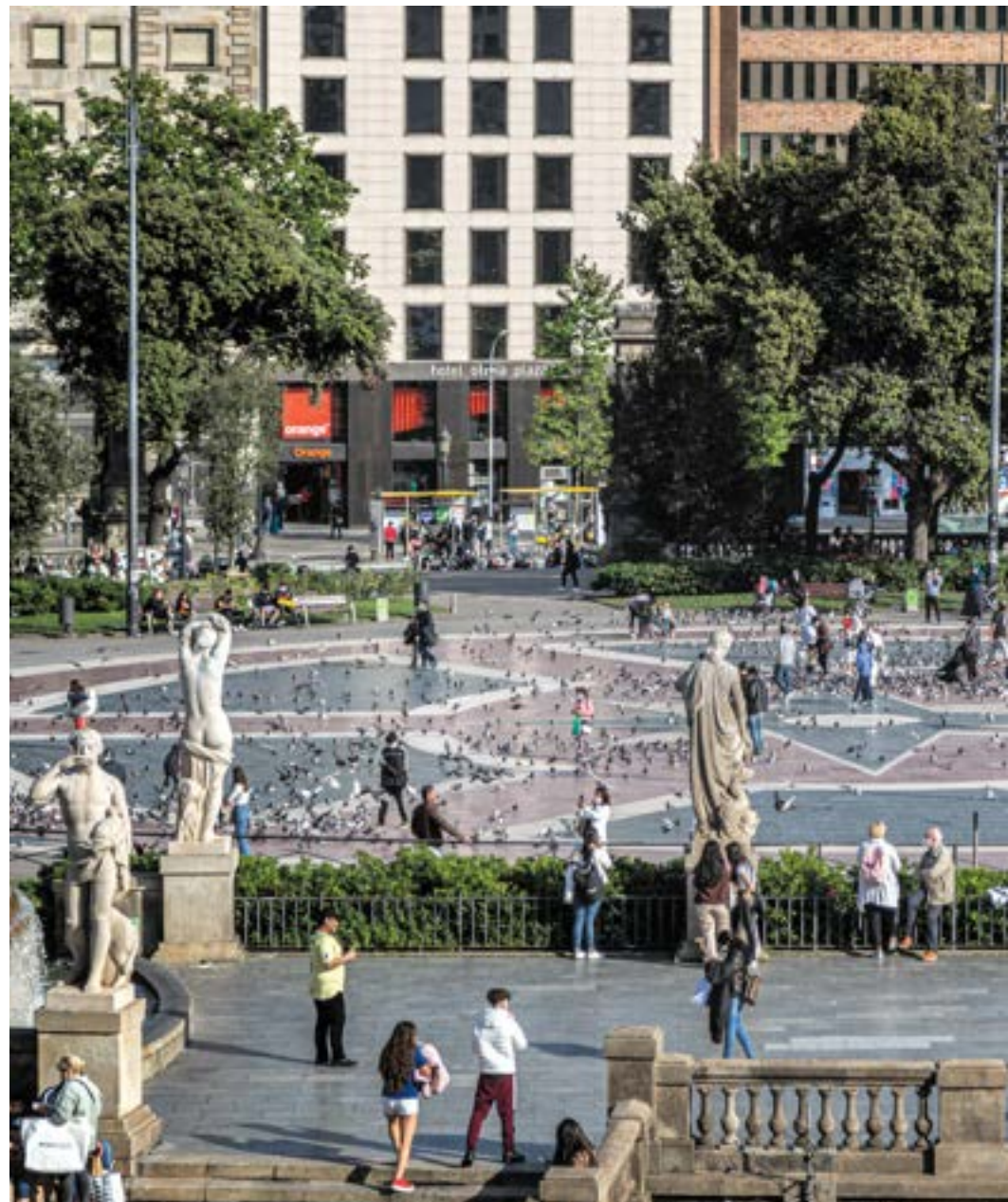
Los hijos del 15-M, diez años después de desbordar las plazas

Una década después de las acampadas que sacudieron a una generación, algunos de sus protagonistas opinan que impulsaron cambios, pero piensan que todavía quedan metas por alcanzar ante una nueva crisis

Jordi Ribalaygue
BARCELONA

Fue un soplo de aire fresco". "Una impugnación a la vieja política". "Una eclosión de esperanzas". "Una ilusión colectiva". "Un punto de inflexión". "Una catarsis". Los recuerdos se desparraman incontenibles, diversos, algo caóticos y libres, igual como brotaron las acampadas hace diez años por el descontento con la clase dirigente que atravesaba al país entero y arrojaba a la calle una juventud condenada a la precariedad. Se cumple una década del 15-M, el estallido de idealismo que canalizó la rabia por la austeridad y la desafección en un movimiento tan desbordante como heterogéneo, aglutinado al grito de "No nos representan". Aunque se fue apagando sin líderes ni demandas precisas, el clamor caló, alteró el mapa político y amplificó el eco de reivindicaciones que aún reverberan en una sociedad que tira con otra crisis.

"Nací políticamente aquí, en plaza Catalunya", confiesa Joan Manel Ardura, en el epicentro de la protesta de los indignados en Barcelona. Evoca su vivencia iniciática sentado en el suelo, como cuando hirvieron unas asambleas multitudinarias en el centro de la ciudad. "Decían que era un movimiento juvenil, pero yo ya tenía 37 tacos. Llevaba un año en paro y lo vi por la tele. «Qué cosa tan rara», pensé. Cogí la moto y me acerqué. Era maravilloso. Se hablaba abiertamente de política, de injusticias so-

La plaza Catalunya de Barcelona, diez años después de la acampada del 15-M.

ciales, de todas esas historias que no se contaban en la tele ni en las familias", destaca.

Ardura se plantaba temprano en la plaza y pasaba la mañana montando instalaciones que albergaban debates y actividades improvisados sobre la marcha. "Las asambleas me las miraba de lejos. Había discursos muy interesantes, pero las ideas no las tenía entonces muy claras. Mi papel era hacer de hermano mayor para ayudar a los chicos", atestigua. Aunque no osara agarrar el micro, el entusiasmo se le contagió: "Pensaba que, si seguíamos creciendo así, en una semana nos daban el poder".

"Tenía 23 años y fue un subidón. Creíamos estar cambiando cosas y haciendo historia", reconoce Anna Masqué, que acampó en la plaza Catalunya. Sentía pertenecer a una generación ignorada que, sin previo aviso, había tomado "la sartén por el mango": "Fue una forma de demostrar que no éramos futuro sino presente, y que teníamos mucho que decir".

Masqué se involucró en las comisiones que trataban de ordenar la marea de ideas

Conviviendo con el Procés soberanista

El politólogo Ricard Gomà ve "interrelación" entre el 15-M y la movilización soberanista, las "grandes oleadas de cambio" del último decenio, dice. "Hay puntos de contacto, pero el independentismo tomó fuerza antes, con las consultas de 2009 a 2011", apunta Jordi Muñoz, que ve la extensión de Cs y luego de Vox como reacciones indirectas al 15-M.

ARCHIVO

Centenares de personas sentados en el suelo de la plaza Catalunya, una imagen habitual durante la acampada iniciada el 16 de mayo de 2011.

MARIA DE LAS ARCHIVO

FOTOS: MONTSE GIRALT

Los ‘indignados’ Anna Masqué y Joan Manel Ardura vuelven a sentarse en la plaza.

Cronología

- 7 de abril de 2011** Unas 2.000 personas acuden a la manifestación “Juventud sin futuro” en Madrid.
- 14 de mayo** Sindicatos y partidos marchan en Barcelona contra los recortes del Govern.
- 15 de mayo** Democracia Real Ya reúne a miles de personas en más de 50 ciudades españolas. Un pequeño grupo acampa en la Puerta del Sol de Madrid.
- 16 de mayo** Empieza la acampada en la plaza Catalunya de Barcelona.
- 17 de mayo** El desalojo de la Puerta del Sol expande los campamentos a más localidades y se convocan asambleas masivas en los días siguientes.
- 21 de mayo** Día de reflexión previo a la jornada electoral. Afluencia multitudinaria a las plazas ocupadas.
- 22 de mayo** Elecciones municipales en toda España y autonómicas en la mayoría de comunidades.
- 27 de mayo** Desalojo de plaza Catalunya con 121 heridos.
- 6 de junio** La asamblea de plaza Catalunya levanta la acampada para extenderla a los barrios.
- 15 de junio** Bloqueo del Parlament. El Supremo condenó a ocho personas a tres años de prisión.
- 2 de agosto de 2011** Desalojo de la Puerta del Sol de Madrid.

en que se sumergieron y con las que componían “de la nada” un ágora que nadie sabía “qué era ni adónde iba”. “Me flipaba el respeto, que pudiéramos ser 300 personas y escuchar. Y eso que no teníamos nada claro... Se concretaba poco, pero íbamos construyendo un ideario colectivo antipitalista y de izquierdas”, recuerda.

De la calle al poder

Mientras las concentraciones se diluían, parte del movimiento se articuló en formaciones neófitas. De la grieta abierta por el 15-M emanaron Podemos y los comuns, los triunfos de Ada Colau en Barcelona, Manuela Carmena en Madrid y las demás alcaldías del cambio, y la irrupción de la CUP en el panorama catalán.

“El 15-M fue el acontecimiento político más importante desde la transición. Nos recordó que no hay democracia sin protesta y, después, varió para siempre el escenario político español”, opina el presidente del grupo de Unidas Podemos en el Congreso, Jaume Asens. “Si hablamos ahora de regu-

lar alquileres o de una reforma fiscal progresiva es porque una mayoría golpeada por la crisis puso sus demandas en la agenda política”, sostiene el portavoz de Podem Catalunya, Lucas Ferro.

Las movilizaciones reafirmaron convicciones, como las de Jose Tèllez, que se vinculó a la campaña que aupó a la CUP al Parlament en 2012 y llegó a teniente de alcalde en Badalona en 2015: “Me había formado en grupúsculos de la extrema izquierda marxista, con unos discursos muy clásicos. Del 15-M me atrajo la forma de comunicar mensajes muy antiguos con un lenguaje muy nuevo, que llegaba a mucha gente joven”. Tèllez percibe que las apariencias en política se han renovado “mucho” desde entonces —“todos los partidos hablan diferente y procuran al menos transmitir que son más horizontales de lo que son”—, pero es escéptico en cuanto a que se afiancen reformas profundas “sin un contrapoder fuerte en la calle”. Además, cree que Podemos y los comuns han desencantado a su militancia primigenia: “Para encontrar a la

La ocupación de plaza Catalunya duró casi un mes, cuando se aprobó extenderse a los barrios

“Creíamos estar haciendo historia”, dice Masqué, que acampó en plaza Catalunya

Los indignados inspiraron a Podemos, los comuns, Colau, Carmena o la CUP

gente del 15-M se debe mirar más a los movimientos sociales que a los partidos, porque ahí ya quedan muy pocos”.

“La institucionalización de estos partidos ha hecho que desaparezca mucho de lo que se planteaba el movimiento social al nacer”, evalúa Jordi Muñoz, politólogo de la Universitat de Barcelona (UB), quien considera que el viraje es más evidente en los comuns: “ICV, con su forma de hacer y su tradición política anterior al 15-M, ha acabado ganando mucho peso en ellos, y Colau se ha sentido más cómoda en la participación institucional que Pablo Iglesias”.

“Podemos destruyó todo el bagaje político del 15-M, con el que no tuvo nada que ver”, carga Simona Levi, impulsora de 15MpaRato, que promovió la querrela que desencadenó el caso Bankia y el encarcelamiento de su expresidente Rodrigo Rato. Para la activista por los derechos digitales, la formación “manipuló” valores como la transparencia o la participación, intrínsecos a la oleada de 2011 y que equi-

SIGUE EN LA PÁGINA 4

Focus 10 años del 15-M

MARIÀ DE LAS ARCHIVO

Centenares de 'indignados' concentrados en la plaza Catalunya.

VIENE DE LA PÁGINA 3

para con los principios del Mayo del 68 francés: “Perdurarán aunque hayan sido tergiversados”.

“Venimos del 15-M, pero nunca hemos pretendido representarlo”, puntualiza Asens, que concede que “gobernar implica asumir contradicciones”: “Lo vimos en el Ayuntamiento de Barcelona y ahora aún más en el Gobierno del Estado. Hacer oposición es más épico, pero gobernar obliga a hacer viables tus propuestas y confrontarlas con la realidad. En el Gobierno de coalición tenemos una posición minoritaria que nos marca límites. Creo que es visible qué pasaría si la ciudadanía nos hubiera dado un apoyo mayoritario y no al PSOE”.

Tras acariciar el *sorpasso* a los socialistas, Podemos y comuns han perdido electorado. “En la medida en que no somos capaces de conseguir objetivos, nos lastramos”, analiza Ferro, que reprocha al PSOE ser “reticente a asumir las demandas del 15-M”. Además, defiende que se requería de “una cierta verticalización” en la toma de decisiones en Podemos: “No es lo mismo un movimiento social que un partido, pero las propuestas del 15-M contra los recortes o la precariedad laboral y en vivienda pueden ser traducidas en acción de gobierno”.

“El gran reto es cómo mantener formas innovadoras y horizontales de organización, en complicidad con la calle y con una fuerte presencia institucional. El aprendizaje sigue abierto”, observa Ricard Gomà, politólogo de la Universitat Autònoma de Barcelona y teniente de alcalde de ICV en la capital catalana cuando las acampadas. En todo caso, valora que “haber superado el bipartidismo, haber formado un go-

bierno de coalición en el Estado o estando dando pasos para redefinir el espacio de la izquierda” constata que el impacto del 15-M es “intenso y perdurable”.

Despertar social

Los movimientos sociales también se reavivaron a partir de mayo de 2011. “Se perdió miedo a la desobediencia civil y, con acciones pacíficas, festivas pero a la vez reivindicativas, se extendieron y se hicieron masivas las protestas para parar desahucios”, subraya Lucía Delgado, portavoz de la Plataforma de Afectados por la Hipoteca en Barcelona. Aunque preexistente, la PAH se catapultó con el 15-M: “Fue un catalizador. Ayudó a que muchas familias se acercaran a nosotros y a cambiar el discurso de que eran culpables de su situación por otro en que eran víctimas de una estafa hipotecaria y los culpables eran los bancos”.

El malestar afloró con el inicio de los recortes en políticas sociales. De ahí que unos 600 manifestantes trataran de impedir el acceso a los diputados al Parlament

“Fue el acontecimiento político más importante desde la transición”, asegura Jaume Asens

El salto del activismo a las instituciones pone en cuestión la fidelidad al movimiento

en junio de 2011. “El 15-M hizo tomar conciencia de que las leyes pueden ser injustas. Llevó a cambiar la simple protesta por acciones de desobediencia colectiva”, enfatiza Enric Feliu, portavoz de la Marea Blanca, que promovió la ocupación de servicios sanitarios para impedir que cerraran por los recortes. “Sin el 15-M, no se habría visto después un movimiento tan potente en defensa de la sanidad pública”, intuye.

“El 15-M se explica porque se pretendió que asumiéramos el coste de la crisis con la austeridad, pero señaló también al poder político, al que dijo que no respondía a las necesidades de la ciudadanía, sino a las del mercado”, teoriza Clara Camps, socióloga de la UB. Añade que la contestación fortaleció “enormemente” a los movimientos sociales y preludió acciones de rebeldía posteriores, como la reacción feminista por la primera sentencia contra *La Manada* o los comités de defensa del referéndum del 1-O. “Hemos vivido una etapa en que la ciudadanía ha reclamado más democracia en los términos más profundos”, concluye.

Aquel resurgimiento insufló optimismo en sectores a menudo faltos de militantes. “En otras cosas éramos cuatro y todo costaba. Aquello me abrió al activismo en las redes sociales, e hizo que mucha más gente esté en luchas concretas, a las que dieron más pluralidad y también una visión feminista”, asegura Núria Comerma, del Sindicat de Llogateres. “El 15-M no se ha desvanecido, se ha atomizado en muchas plataformas que combaten en el territorio por objetivos precisos plantando cara al sistema”, ensalza Francesc Alfambra, ligado al ecologismo desde hace 30 años.

Tras 12 días a la intemperie, los Mossos arremetieron contra los concentrados mientras se deshacía el campamento. Hubo 121 heridos. “Entraron los camiones de basura y lo tiraron todo. Lloré mucho, nos arrancaban algo que funcionaba”, rememora Masqué. Solo prosperaron las denuncias contra el responsable del operativo, Jordi Arasa, identificado en las cargas contra manifestantes pacíficos. Acumula una condena por aporrear sin justificación a David Fernández —luego diputado de la CUP— y una pena de dos años y cuatro meses de prisión por golpear a otros cinco denunciantes, incluido Ardura: “Fue una victoria pírrica. Nadie más ha pagado por eso. Recibí en brazos, piernas y hombros. Aquel día se me hundieron bastantes ideas sobre la policía y me marcó políticamente”.

Visto con perspectiva, Masqué y Ardura admiten cierta ingenuidad y que la inconcreción los desdibujó. “Luchábamos contra Goliat, pero fue una experiencia que nos hizo reflexionar y nos cambió”, extrae Masqué. “Logramos que las cosas no fueran tan mal como hubieran ido si no hubiéramos estado”, deduce Ardura, otra vez sentado a ras de plaza, donde la vida vuelve a hormiguar como anticipo del fin de la pandemia.

MIQUEL CODOLAR-ACN-ARCHIVO

¿Terreno abonado para un nuevo 15-M?

Trabajo precario, juventud desempleada, problemas de vivienda... El caldo de cultivo del 15-M se asemeja a la actualidad. Tras la agitación por el encarcelamiento del rapero Pablo Hasél, queda la incógnita sobre si la contestación social puede volver a prender. “No es que haya espacio para un nuevo 15-M, es que quizá la lucha social deviene más dura porque la situación económica empeorará”, teme Enric Feliu. “El 15-M ha sido intoxicado y pervertido. Debemos crear un imaginario nuevo”, plantea Simona Levi, que no descarta una “rearticulación diferente” de la protesta en la postpandemia. “Hay nuevos temas: la crisis ecológica, existe un descontento profundo de unos jóvenes que no ven claro su futuro y el feminismo ha calado”, enumera Clara Camps. “Hay miedo al futuro, y eso vuelve a la gente más insolidaria y conservadora. Es lo contrario al espíritu del 15-M”, lamenta Jose Téllez. “Una experiencia brutal como acampar un mes para cambiar el mundo queda para siempre y puede resurgir en cualquier momento”, confía Núria Comerma.

Focus 10 anys del 15-M

Els indignats reclamaven una transformació real

El 15-M va irrompre fa deu anys en la vida social com un moviment radicalment democràtic, assembleari, de composició molt diversa i variable. Gent que expressava pacíficament a les places la seva voluntat d'iniciar un nou camí

Marià de Delàs
BARCELONA

Que la crisi la paguin els rics”, “Violència és cobrar 600 €”, “No és una crisi, és una estafa”, “No som antisistema, som canviem sistema”, “Si no ens deixen somiar, no els deixarem dormir”, “- Policia + filosofia”... Centenars de frases com aquestes, escrites en trossos de cartró, penjades als murals o exhibides per assistents a les assemblees del 15-M convidaven a la reflexió a qualsevol persona que s'hi acostés. Què era allò? Què estava passant? “Els nostres drets o els seus benefi-

cis”, “No hay pan para tanto chorizo”, “Anem a poc a poc, perquè anem lluny”... Sentències que es van fer populars, però cap a on anava aquell moviment?

Els dirigents de sempre passaven desapercebuts. L'independentisme, que aquell mateix any prendria una tremenda embranzida, no es veia. Infinitat de curiosos destinaven hores i hores a observar i a escoltar, i molts es decidien a participar-hi amb aquells signes silenciosos d'aprovació o rebuig de discursos i propostes. Estudiosos dels moviments socials i columnistes van escriure de seguida sobre la naturalesa del 15-M. Alguns exageraven. Altres la minimitzaven i fins i tot algú s'atrevia a especular sobre qui eren els organitzadors.

Calia seure entre els reunits i prendre notes per constatar la complexitat del fenomen i contrastar-lo amb les barbaritats que es podien arribar a dir des de fora, com les expressades pel conseller d'Interior d'aleshores, Felip Puig, que parlava en termes propis del clavegueram policial. Hi havia, va dir, “nuclis clarament organitzats” de centenars de “professionals del desordre públic i de la violència urbana”.

“Democràcia real”, exigien els indignats. “Que no ens representen, que no” cridaven un cop i un altre, en sintonia amb una part important de la societat, empenyada amb les retallades imposades pel poder polític i econòmic i espantada davant el retrocés en la prestació de serveis públics. Arcadi Oliveres, que era una de les persones més escoltades a les places, deia que el que costava d'entendre era com aquell moviment no havia començat abans.

El 15-M recollia expressions d'indignació davant els privilegis atorgats als càrrecs institucionals, la manca de possibilitats de participació popular en les decisions, els procediments de les convocatòries electorals i la repressió exercida contra els moviments de protesta. Amplificava el rebuig contra el poder de la banca, les privatitzacions, els desnonaments, els acomiadaments, la precarietat laboral, les desigualtats i la gestió de la crisi en el seu conjunt.

Els indignats volien trencar amb les pràctiques tradicionals de delegació en representants. Ningú podia parlar en nom del 15-M. El poder que tenia el moviment, poc o molt, es trobava sense cap mena de dubte en l'assemblea. Van crear comissions d'Acció, Difusió, Artística, Jurídica, Ensenyament, Sanitat, Continguts, Economia, Internacional, Cuina... Les decisions sobre qualsevol tema es preniën per consens, i si no n'hi havia es tornava a discutir.

Un cert nombre d'indignats vivia a les places, altres anaven i venien i molts seguien l'esdeveniment circumstancialment. Era una iniciativa multitudinària, radical, perquè posava en qüestió les arrels del sistema polític i econòmic. Acreditats sociòlegs asseguraven que el moviment sintonitzava amb les inquietuds de més del 70% de

la població. Persones vinculades al sindicalisme i al moviment veïnal lamentaven, però, discretament, l'amnèsia del 15-M, la ignorància de lluites anteriors.

A les places es respirava durant aquells dies un clima de contestació, de subversió, amb coneixement de la simpatia que havien despertat, però també amb certa consciència de viure al marge de la resta de la vida ciutadana, que es desenvolupava amb normalitat. Sorprenia la quantitat de vegades que els reunits en assemblea cridaven: “Aquí comença la revolució”. I quedava obert, és clar, un gran interrogant. Quina revolució? Quin canvi reclamaven els indignats? El grau de “consciència revolucionària” era òbviament molt desigual, i discutible. Calia prestar atenció al que es deia, perquè certament hi havia gent que parlava “contra el capitalisme”, però també n'hi havia qui es conformava amb reformes no estructurals.

Les reivindicacions que van consensuar no eren poca cosa, sobretot si es té present l'agenda actual dels qui es reivindiquen hereus del 15-M. Els indignats reclamaven millores en les condicions de treball, el respecte efectiu del dret a l'habitatge, la reforma del sistema bancari, la reforma fiscal, sanitat i ensenyament públics i de qualitat, el canvi del sistema judicial, la reducció de la despesa militar, la millora dels serveis públics, la protecció del medi ambient, uns mitjans de comunicació democràtics, accessibles i participatius... Demanaven transformacions reals. Un canvi de règim. Una economia i un poder polític al servei de les persones.

L'activista Simona Levi vota en una assemblea a la plaça Catalunya.

Mans blanques a la plaça Catalunya.

Volien trencar amb les pràctiques tradicionals de delegació en representants

Qüestionaven les arrels del sistema; “aquí comença la revolució”, es cridava a les assemblees

15-M: 10 anys de canvis des de la mobilització

Jordi Mir

Doctor en Humanitats

Hi ha qui ha recordat que aquest 15 de maig serà el desè aniversari del 15-M un cop Pablo Iglesias ha decidit abandonar la política institucional. Una vegada més, la mobilització social queda subordinada a la política institucional. Els canvis socials queden amagats per la política centrada en les individualitats. Els focus es dediquen a allò que passa a Palau i molt poca atenció arriba a allò que passa als carrers i a les places. Precisament aquesta és una de les realitats que va aconseguir canviar el 15-M. Les mobilitzacions de fa 10 anys, les acampades, el gran suport

que van tenir, van posar en el centre allò que passava als carrers i no allò que passava als palaus. Els canvis no són sempre permanents, poden tenir una durada limitada. Aquests 10 anys de 15-M ens poden servir per pensar en aquests anys de mobilitzacions i canvis, que es mantenen o no.

Quan feia un any del 15-M hi havia qui considerava que ja no en quedava res, d'aquella mobilització, perquè havien desaparegut les acampades. Però un altre dels canvis generat pel 15-M té a veure amb la capacitat de la mobilització per mutar i dinamitzar-ne d'altres. El 15-M són moltes coses. Són les manifestacions d'aquell diumenge de maig, però també les acampades, i el desenvolupament de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) i de tants altres espais. Això fa que puguem parlar del 15-M com una onada de mobilitzacions que comença abans del 15 de maig del 2011 i que arriba, com a mínim, fins avui.

Posàvem la PAH com a exemple de les mutacions del 15-M, que va néixer

el 2009 però que creixeria durant i després d'aquell 2011. I avui continua. El 15-M, la PAH i altres col·lectius han aconseguit que el dret a l'habitatge sigui una qüestió central de la nostra societat. Han guanyat l'hegemonia discursiva: gairebé ningú nega de paraula aquest dret. Una altra cosa és l'hegemonia efectiva: encara no s'ha aconseguit que es garanteixi per a tothom que ho pugui necessitar.

I això que s'ha aconseguit amb el dret a l'habitatge passa amb altres idees, valors o reivindicacions que en aquests anys d'onada 15-M han passat dels marges al centre. El 15-M ha generat un canvi de gran transcendència. Allò que podia ser defensat des de posicions minoritàries o minoritzades ha arribat al centre del debat. Quan mirem enrere i ens preguntem com és que avui hi ha tanta gent, per exemple, crítica amb la transició o amb la monarquia, o partidària de la desobediència civil, hem de pensar en el 15-M i les mobilitzacions d'aquests anys.

El 15-M no va néixer com una mobilització amb voluntat de promoure un determinat vot a les eleccions municipals que estaven a punt de fer-se. Tot i que les seves reivindicacions poc tenien a veure amb el PP o CiU, van ser aquestes opcions polítiques les que van entrar a governar en els canvis electorals que seguien l'aparició del 15-M. Però el 15-M emergia amb una altra voluntat: reivindicava la participació i no la delegació. Ja n'hi havia prou d'una representació, d'una delegació, que no funcionava: "No ens representen", es cridava una vegada i una altra. El 15-M ha fet possible un altre canvi: allò electoral no és més important que la participació i la mobilització. Un canvi efímer?

El 15-M responia a la crisi política associada a la crisi econòmica, però no només això. El 15-M enllaça amb la idea defensada per determinades persones i col·lectius des de feia dècades: calia una democràcia real. Aquí podem trobar un altre canvi que enllaça amb allò que estem comentant: amplis sectors de la població assumeixen la idea que cal una democràcia real.

"Amb el 15-M allò que podia ser defensat des de posicions minoritàries ha arribat al centre del debat"

La crítica a la democràcia existent arriba a sectors que no la compartien, que potser no hi havien pensat prou.

Aquest canvi no ha arribat. La mobilització social no va tenir la capacitat d'aconseguir-ho, i això va portar a persones que hi estaven vinculades a pensar en la possibilitat d'entrar a les institucions. El 15-M ha fet possible que governessin projectes polítics que hi estan vinculats. En l'any 10 del 15-M, a Barcelona governa Barcelona En Comú, i Unides Podem forma part del Govern espanyol. Les municipals del 2015 van fer possible que diferents ciutats fossin governades per projectes municipalistes sorgits del 15-M. Són fets excepcionals, per no habituals. La mobilització ha aconseguit provocar canvis que ho han fet possible.

Aquests canvis no s'han produït només per l'efecte del 15-M, poden tenir a veure amb altres mobilitzacions de les viscudes durant aquesta dècada, que no són poques. Pensem en l'independentisme, el feminisme, l'ecologisme... I aquí trobem un altre canvi originat: una mobilització ens porta a una altra. Això ho podem veure en diferents moments de la història. Una gran mobilització n'origina, n'impulsa, altres. Ja ho dèiem en relació amb la PAH. Però podem pensar en el creixement del moviment feminista, dels seus valors, principis i reivindicacions. També en l'ecologisme.

El 15-M és moltes coses alhora. En lespera de tenir temps i distància per analitzar tot allò viscut i allò que pot estar per viure, no podem passar per alt els canvis que ha generat, en molts més àmbits dels que aquí podem apuntar. Tampoc hem d'oblidar i desatendre totes les utopies que ha contribuït a generar i que no s'han concretat.

El dibuix de l'Eneko

Vacunació COVID-19

**SI FORMES
PART
D'ALGUNA
DE LES
FRANGES
D'EDAT**

que ja es pot
vacunar i encara
no tens cita,
demana-la ara a
vacunacovidsalut.cat

Ramon Pellicer
60 anys - Periodista

Demana cita a vacunacovidsalut.cat

/Salut

Catalunya
2030

Generalitat
de Catalunya

Entrevista **Andreu Van den Eynde**

Ferran Espada
BARCELONA

Andreu Van den Eynde (París, 1975) va ser un dels advocats del judici celebrat al Suprem contra els dirigents independentistes catalans pel referèndum de l'1-O. Al Suprem, on va confrontar-se en múltiples ocasions amb el jutge Marchena, va representar Oriol Junqueras i Raül Romeva, i lidera l'equip de defensa dels principals represaliats d'ERC. Molt conegut i de gran prestigi en la professió, apel·la a la seva tasca tècnica com a advocat, però no amaga la influència de provenir d'una família de fortes conviccions polítiques i activistes lligades a la ideologia trotskista i a la lluita democràtica contra la dictadura franquista.

El judici de l'1-O ha estat el punt d'inflexió per conformar una justícia espanyola molt més imprevisible, que es basa més en la interpretació ideològica del jutge que en la prova?

Sí. Aquest és el gran problema que tenim. Ara l'aplicació de la llei és imprevisible. No pots preveure com es resoldrà un plet, perquè hi ha massa influències al marge de la tècnica per interpretar com s'aplica una llei. Si vas a un judici contra la banca no li pots assegurar al teu client que el cas es resoldrà d'una forma determinada perquè ho diu la llei. Depèn.

De què?

De si qui interpreta la llei ho fa a favor de la banca o del consumidor. En dret penal passa el mateix. Aquests conceptes indeterminats que envolten els delictes quan entres al jutjat no tens ni idea de per on aniran. Un dilluns la violència és una cosa i el divendres n'és una altra.

Durant el procediment vostè em va dir que aquell era un judici sobre el bé comú, la democràcia i els drets col·lectius fonamentals. Han sortit malparats tots aquests grans conceptes?

El judici va anar sobre això i el debat es va plantejar, però Espanya no l'ha resolt ni el resoldrà. Es manté obert i segurament es resoldrà a Estrasburg [Tribunal Europeu dels Drets Humans, TEDH]. Per això ara els vots particulars de la sentència del Constitucional parlen d'això, que no és altra cosa que parlar de drets fonamentals. És una qüestió sobre la qual Espanya no vol respondre, però sens dubte aquest és el debat de fons.

Quina importància jurídica tenen aquests dos vots particulars en el recurs de Jordi Turull de magistrats del Tribunal Constitucional (TC) que qüestionen la sentència?
Crec que és molt important i d'una gran transcendència. Ningú pot dir que era espe-

L'advocat Andreu Van den Eynde al Centre Cívic Casa Orlandai, al barri de Sarrià.

“Els vots particulars del TC són una esmena a la totalitat de la sentència de l'1-O”
Andreu Van den Eynde

Advocat d'Oriol Junqueras i Raül Romeva

L'advocat analitza en aquesta entrevista la nova etapa judicial que s'obre amb la pròxima arribada de la causa dels presos i les preses independentistes a la jurisdicció del Tribunal Europeu dels Drets Humans

MONTSE GIRALT

nable cap vot particular, per això amb els dos que s'han produït se superen a bastament unes expectatives baixíssimes que apuntaven a la unanimitat granítica del TC.

Com poden incidir de cara al procés al Tribunal Europeu de Drets Humans?

El vot particular és molt respectuós amb els col·legues de la majoria parlant de desproporció, però per justificar que la pena imposada pel Suprem va ser desproporcionada el que fa és destruir un per un tots els elements que nosaltres ja vam discutir al judici. Ho porten cap al terreny de la desproporció, però per fer-ho han d'argumentar, i llavors el que diuen és que no hi va haver alçament, és a dir, no hi havia delictes, que estem parlant de drets fonamentals com el de reunió, que els acusats no tenien el control sobre el risc del que poguessin fer els manifestants... Quan ho llegeixes és una esmena a la totalitat de la sentència. Arribar a Estrasburg amb una quarta part de Constitucional dient que la sentència va ser desproporcionada ens situa en una bona posició. El que va fer l'aparell de l'Estat és passar per sobre de drets com una piconadora imposant penes severíssimes que no es corresponen amb el que va succeir.

Per què el Suprem actua amb aquesta contundència desproporcionada?

Sempre anem a parar al mateix lloc. Si això era un judici polític, doncs funciona com un judici polític. I els judicis polítics funcionen mitjançant l'escarment, la jurisdicció d' excepció i el dret penal de l'enemic. Ells van seguir el model dels judicis polítics de repressió clàssics. En aquest tipus de judici la interpretació de la llei és esbiaixada, la desproporció és manifesta i els drets fonamentals desapareixen. Van seguir el manual.

El de l'1-O va ser un judici polític, doncs? Altres advocats no ho consideren així.

Sí. Nosaltres en aquest judici polític vam fer servir sempre totes les eines, les polítiques i les jurídiques. Les polítiques no les fem els advocats, les fan els clients. Les jurídiques sí que les fem els advocats.

El cas està a punt d'entrar per la porta del TEDH. Què suposa, això?

Que es desbloquegi el pas i puguem saltar a la jurisdicció internacional és molt important. El procediment al Constitucional no ha anat especialment lent, però tampoc sabem si es podria haver reduït el temps d'espera. En qualsevol cas, l'important és que es desencalli. Per nosaltres Estrasburg és una esperança de poder triomfar, perquè, dins la desconfiança que tenim cap al sistema, que no podem oblidar que funciona com un club d'Estats, el que sí que sabem és que la imparcialitat de la jurisdicció internacional és molt més elevada.

Com tenen previst plantejar el recurs davant del TEDH, doncs?

Totes les demandes a Estrasburg dels encausats d'Esquerra les portarem el mateix equip jurídic. Això ens donarà l'oportunitat de discutir cada tema essencial de vulneració de drets mitjançant cadascun dels presos. Per exemple, de [Carme] Forcadell no necessitem entrar tant a discutir la sedició, perquè això ja ho pot fer [Oriol] Junqueras, que representa la vulneració de drets polítics, sobretot, i de la immunitat. En canvi, el cas de [Dolors] Bassa pot servir molt per qüestionar la malversació. Tenim l'oportunitat que Europa sigui la primera instància que toqui un tema que s'ha deixat una mica de banda, com és la criminalització de la llibertat d'expressió mitjançant el delictes de malversació. Que ara té una altra derivada, que és un Tribunal de Comptes que reclama milions d'euros a persones a qui acusen de malversar diners parlant de la independència.

Es refereix a la nova petició de fiances del Tribunal de Comptes per l'Acció Exterior de la Generalitat, que ara també la Fiscalia ha judicialitzat?

Sí. El Tribunal de Comptes s'ha convertit en un instrument de repressió econòmica. És una *rara avis* que no crec que entenguin a Europa. Sembla que no sigui res, actua lentament i és molt desconegut, però té unes greus conseqüències que suposen la mort civil de moltes persones, i el que és pitjor, de les seves famílies. Això també ho discutirem i explicarem a Europa, que tot plegat són diferents maniobres que formen part de la mateixa finalitat repressiva.

En quins terminis hi pot haver resolució?

Ha entrat en vigor un protocol nou a Estrasburg amb unes noves regles d'admissibilitat que pretenen reduir terminis de resolució i prioritzar carpetes. Si se'ns dona prioritat, que entenc que la tindrem pel fet que els nostres clients són a la presó, és possible que Estrasburg resolgui en un any o any i mig. Això podria passar, tot i que l'habitual seria entre dos i tres anys.

Què avaluarà d'aquesta causa el TEDH?

El TEDH el que fa és reconèixer drets. I el que dirà és si s'han vulnerat o no drets. Ells no revocuen sentències, perquè el que fa la jurisdicció judicial en qüestió, en aquest cas l'espanyola, és aplicar la sentència del TEDH mitjançant un recurs de revisió del Tribunal Suprem. Hi ha qui alerta que potser no ho compliran, però nosaltres no podem treballar amb aquesta hipòtesi. Si se'ns dona la raó, és equivalent a una revocació de la sentència, perquè no em puc imaginar cap altre escenari que no sigui que aquesta sentència d'Estrasburg Espanya l'hagi d'aplicar com una absolució.

“L'aplicació de la llei és imprevisible; la violència un dilluns és una cosa, i el divendres n'és una altra”

“El Tribunal Suprem va seguir el manual dels judicis polítics de repressió clàssics”

Estrasburg: “Sabem que la imparcialitat de la jurisdicció internacional és molt elevada”

En el cas d'Otegi, l'Estat espanyol es planteja la repetició de judici.

Sí, però és un supòsit molt diferent. Es tractava d'imparcialitat del tribunal, i el nostre és molt diferent. Perquè parlem de vulneració de drets fonamentals, no d'un tribunal que ha actuat defectuosament i hipotèticament pot ser substituït per un altre. Amb tot, sí que demanarem que Estrasburg defineixi al màxim com s'ha d'executar la seva sentència, per exemple que quedi clar que s'ha d'alliberar els presos. En tot cas, si se'ns dona la raó, Espanya haurà d'admetre que els actes pels quals se'ls van condemnar eren un exercici de drets fonamentals, i per tant no són punibles. El futur no el sap ningú, però fa uns mesos a Turquia van alliberar en vint-i-quatre hores una persona després d'una sentència d'Estrasburg.

La sentència tindrà conseqüències sobre els casos judicials que ara estan en curs, amb desenes de persones encausades?

Aquesta és la nostra feina de litigació estratègica. Intentar guanyar el nostre cas i, si podem, que beneficiï la resta. Quan vam aconseguir que es reconegué la immunitat de Junqueras, l'efecte col·lateral va ser llavors que [Carles] Puigdemont, [Toni] Comín i [Clara] Ponsatí també l'assoleixen i poden anar lliurement per Europa. Nosaltres no ho vam fer només pel nostre client, sinó per generar efectes col·laterals. Per exemple, una qüestió interessant serà intentar portar el debat de la malversació a Estrasburg, per veure si la resposta que se'ns doni la poden aprofitar tots els represaliats encausats per aquest delictes.

La 'doctrina Junqueras' que van assolir al Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) no va beneficiar justament a Junqueras. És paradoxal això?

La sentència de Luxemburg deia que se l'havia d'alliberar. El que passa és que el Tribunal Suprem va modificar el títol jurídic pel qual tenia presó i el va passar de presó provisional a condemnat. Va tirar pel dret. Sempre explico que aquí hi ha dos mons: el de la resistència, que som els que estem a dins, i els escamots internacionals, que són els que estan a fora, on regeixen unes altres normes en aquest tema. I hi ha una complementarietat d'estratègies. Jo puc guanyar en una qüestió i beneficiar els de fora, i a l'inrevés. Hi ha un bé comú que intentem buscar tots els equips de defensa a tot arreu.

La prejudicial que ha plantejat el jutge Llarena al TJUE sobre les euroordres, què

Entrevista **Andreu Van den Eynde**

pot comportar per a Puigdemont i la resta d'exiliats, en el seu cas com a defensa de Marta Rovira?

Té una certa importància. Aquesta qüestió prejudicial està plantejada d'una forma molt estrambòtica per part del jutge instructor Llarena. Perquè sembla més un recurs contra una decisió judicial belga que no una qüestió prejudicial. No planteja a Luxemburg un dubte sobre la interpretació de la norma, sinó que diu que la interpretació del seu col·lega de Bèlgica és errònia. Tècnicament és molt inversemblant. Però nosaltres podem participar en aquesta discussió com a part afectada en el nostre benefici. Que és evitar que s'instrumentalitzin indegudament, i alhora aprofitar per recordar-li a Luxemburg com Espanya s'està saltant les seves decisions sobre qüestions prejudicials. Per exemple en el cas Junqueras. Espanya ha posat sobre la taula un problema molt gros, com és marxar del principi de confiança mútua. Això és un problema molt seriós i una carpeta complicada per a Europa. Perquè si de cop i volta els Estats comencen a desconfiar els uns dels altres, se li'n va en orris tota la política de cooperació judicial.

L'Estat espanyol reclama l'entrega dels exiliats apel·lant a aquesta confiança.

Sí, però el que diuen els tribunals belgues és que no poden prendre acríticament una decisió que pugui vulnerar drets humans. Perquè el conveni de drets fonamentals de la Unió Europea és vigent tant a Bèlgica com a Espanya. Aquesta és una qüestió molt més important que la discussió sobre una directiva. És una patata calenta i creiem que el TJUE se la mirarà bé, i confiem que també la resolgui bé.

La interferència constant del poder judicial en l'àmbit dels parlaments, és a dir, en el legislatiu, què suposa jurídicament?

La descompensació del sistema de separació de poders a Espanya és brutal. El poder judicial no té avui dia cap contrapoder i, per tant, l'abús de poder, la imprevisibilitat de la llei o la falta de seguretat jurídica depenen del voluntarisme de qui administra aquest poder. Tenim un problema seriós. Mentre no hi ha hagut tensió, no passava res i es feia veure que el sistema d'interrelació de poders funcionava basat en el suplicatori. Però en aquest sistema, en el moment en què hi ha hagut tensió política, un jutge li pot dir a un Parlament sobre què pot opinar i sobre què no. I qui pot ocupar un escó i qui no.

El requeriment del Tribunal Suprem als presos sobre l'indult és un tràmit convencional? Creu que l'indult és una solució per als presos?

Jo no ho havia vist mai. Crec que això no està ni a la llei. Imagino que intenten fer el tràmit tan llarg com sigui possible. Però per convenciment propi i per ordre dels meus clients, aquesta qüestió la tenim molt clara, no ens interessa ni ens ha interessat mai l'indult. No parlo, no demano ni opino sobre indults. Així que aquest tràmit ni el penso contestar. L'indult no soluciona el problema. L'indult deixa en llibertat un client, i això ja és molt. Però deixar en llibertat algú que està indegudament empresonat o desproporcionadament sancionat és més una solució per a ells que per a nosaltres, a la vista del que els pot caure d'Europa. Sense una solució global la repressió durarà molt de temps, i això va més pel terreny de l'amnistia que no pas amb pedaços.

“El Tribunal de Comptes s’ha convertit en un instrument de repressió econòmica”

“La qüestió prejudicial sobre les euroordres està plantejada de forma estrambòtica”

“El poder judicial no té cap contrapoder; la separació de poders està descompensada”

És factible jurídicament l'amnistia?

Jo m'he de fiar dels experts que ho plantejen i m'asseguren que és factible. Però l'amnistia depèn d'un altre poder, com és el legislatiu, i em sembla bastant inversemblant pensar que un acord polític global no pugui donar lloc a una amnistia. Crec que són excuses per no abordar el tema. Crec que una amnistia és perfectament possible, i igual de complicat que reformar el Codi Penal, per a la qual cosa també necessites unes majories reforçades. L'amnistia és una solució política a un conflicte polític, i això no té a veure amb nosaltres, els advocats.

Creu que es reformarà el Codi Penal per eliminar el delict de sedició?

La veritat és que no ho sé. S'hauria de treure, perquè aquest és un delict que no s'aguanta per enlloc. Però crec que això va molt més enllà del nostre cas. No han de treure la sedició per nosaltres, sinó per tot hom. És una demanda de racionalitat jurídica, de sentit comú jurídic i de drets humans; una demanda que persegueix canviar un model en què la sedició serveix com a arma de repressió en societats de tot el món des de fa segles. Quan analitzes en què es basen les repressions polítiques arreu, sempre surten les mateixes idees: la traïció, la sedició i la rebel·lió. La sedició és una arma repressiva.

El seu pare i la seva mare eren militants trotskistes exiliats. Vostè és fill d'Arturo Van den Eynde, que en la lluita antifranquista era conegut com a Aníbal Ramos i va ser fundador del PORE (Partit Obrer Revolucionari d'Espanya). El fet de provenir d'una família molt compromesa amb la lluita política democràtica l'ha influït a l'hora de defensar personalitats polítiques com Junqueras, Romeva o la resta d'encausats pel procés?

Sí, suposo que ningú es pot despendre de la seva ideologia. A mi m'ha fet empatitzar molt amb els meus clients la tradició política republicana i internacionalista, en què sintonitzem molt. També que sigui molt poc nacionalista. Tan poc nacionalista com tan favorable a l'exercici del dret a l'autodeterminació que han defensat diverses concepcions polítiques internacionalistes, com el trotskisme i el POUM d'Andreu Nin. Això fa que em senti més a prop dels meus clients, però la meua feina és tècnica. Tant que ara, quan em veig al documental, em sorprenca a mi mateix, perquè jo allà estava treballant. Estava a la sala d'operacions operant. I això nosaltres no ho podem oblidar. Cadascú té la seva ideologia en la seva vida, però la nostra feina és tècnica des del punt de vista jurídic. I l'únic que m'interessa és guanyar el cas.

Veig que està seguint la sèrie documental ‘El judici’ sobre el procés. Què li sembla?

Brutal. Perquè reflecteix el que va passar. Quan el veus, dius: això és el que va passar. És un documental històric impressionant. Quan es vegi d'aquí a 50 anys, es podrà percebre perfectament el que va passar. No sé quin és l'impacte o la incidència, però és un molt bon document.

El Col·legi de l'Advocacia de Barcelona està en procés electoral. Com ho veu?

Jo no em fico en política, tampoc la col·legial, tot i tenir una opinió formada tant en política com sobre el Col·legi. No sé què votaré, però intentaré que sigui per un programa i uns valors amb els quals sintonitzi. I si porto quatre anys bastant apartat del Col·legi, és per alguna raó. I no cap és altra que no ha representat el meu pensament ideològic i polític. És absurd dir que l'activitat col·legial no és política. Tot és política. Després de l'1 d'octubre, assabentar-me que el Col·legi donava un premi a la Guàrdia Civil o veure que plantava el president del Parlament, com també va plantar el Tribunal Russell quan va discutir sobre el conflicte entre Israel i els palestins, són situacions que em generen desafecció. No sé què faré, però votaré amb molta consciència.

“No havia vist mai un requeriment com el del Suprem per l'indult, crec no està ni a la llei”

“La tradició política m’ha fet empatitzar amb els meus clients, però la meua feina és tècnica”

MONTSE GIRALT

Van den Eynde durant l'entrevista a 'El Quinze' de Público.

Escocia

La tormenta en el vaso de 'scotch'

Àngel Ferrero

La rotunda victoria de los independentistas en las elecciones en Escocia del 6 de mayo abre la posibilidad de un segundo referéndum de autodeterminación, con consecuencias para todo el Reino Unido

Todo fuera tan fácil como mover una piedra. La semana pasada, un campesino belga del pequeño municipio valón de Erquelinnes provocó, sin quererlo, un incidente político cuando, molesto porque una piedra bloqueaba el camino de su tractor, la apartó para poder continuar con su trabajo. Lo que el protagonista de esta historia, que acabó siendo recogida por varios medios de comunicación, no sabía es que aquella piedra delimitaba desde el año 1819 la frontera con Francia, establecida formalmente al año siguiente en el Tratado de Kortrijk, y que, moviéndola, había ampliado el territorio belga en 2,29 metros. El caso terminó en anécdota, pero no pasó desapercibido para Ógra Shinn Feinn, las juventudes del partido republicano irlandés, que bromearon desde su cuenta de Twitter: "Nos está dando ideas".

Hacía mucho tiempo que al viejo imperio no se le veían las costuras como en estos días. Las elecciones en Escocia dejaron al Partido Nacional Escocés (SNP) a un escaso de la mayoría absoluta. La suma de los 64 diputados del SNP y los ocho de Los Verdes, también favorables a la independencia, unida a una participación sin precedentes, del 64%, hace muy difícil a Lon-

dres esquivar la cuestión de un segundo referendo de autodeterminación.

"¿Oís ese crujido?", escribía Georges Monbiot unos días antes de las elecciones en las páginas de *The Guardian*, "es el buque del Estado empezando a agrietarse". Monbiot recordaba que "el centenario de Irlanda del Norte de esta semana será casi con toda seguridad el último", ya que la reunificación de la isla se ha vuelto "inexorable" de atenerse a las últimas encuestas, que muestran, como vimos la semana pasada, un aumento gradual, pero consistente, de los partidarios de la unificación en los últimos años. A la dimisión de Arlene Foster, líder del Partido Unionista Democrático (DUP), vino a añadirse la del dirigente del Partido Unionista del Ulster (UUP) Steve Aiken, agravando la crisis del unionismo frente a un republicanismo, sólidamente encabezado por el Sinn Féin, al que el independentismo escocés ha dado un nuevo impulso.

Además, añadía el columnista, "hasta hace unos pocos años la independencia de Gales parecía un pasatiempo para excéntricos, y sus partidarios no tendían a superar el 10%, pero una encuesta en marzo mostró que el 39% de los galeses votarían a favor de abandonar la Unión". Con todo, Monbiot

Georges Monbiot considera que la reunificación de Irlanda se ha vuelto "inexorable"

El 60% de exportaciones escocesas van al resto del Reino Unido; el 21,6%, a la Unión Europea

¿En qué lugar quedaría Bruselas de promover la independencia de Escocia?

Nicola Sturgeon (SNP) celebra la victoria electoral de los independentistas en Escocia.

veía "el desplome al ralenti del Reino Unido" no como causa para lamentarse, sino como una "oportunidad" para las naciones constituyentes del Reino Unido "para hacer las cosas de otra manera". "La regeneración política es imposible sin la ruptura de la Unión", sentenciaba.

En su *newsletter* para *EuroIntelligence*, el economista alemán Wolfgang Münchau señalaba a los "estrategas de butaca orejera" que, desde Bruselas, "contemplarían sin duda la independencia de Escocia, seguida de la entrada del país en la Unión Europea (UE), como un acto de venganza por el Brexit", y después enumeraba algunos de los problemas de esa posibilidad. Münchau, que recomendaba a la UE "no interferir en este debate", destacaba el problema económico que supondría, más allá de la cuestión de la divisa, la incorporación de Escocia al bloque, ya que implicaría necesariamente cambiar por completo su modelo económico para ajustarlo a los tratados en una escala "que no se encuentra en el radar de ninguno de los partidos políticos".

Un artículo del diario suizo *Neue Zürcher Zeitung* apuntaba a la integración de la economía escocesa en la del Reino Unido: hasta el 60% de sus exportaciones, según un estudio de la London School of Economics (LSE), va al resto del país, muy lejos del 21,6% que termina en la UE. "El peor resultado, y uno bastante posible, es que no se tratase esta cuestión, que Escocia votase por un estrecho margen a favor de la independencia, y la UE se encontrara con que Escocia es un miembro de trato tan difícil como lo fue antes el Reino Unido", es-

Más allá de Escocia: el caso de Gales

Aunque Escocia acaparó toda la atención internacional, el mismo día se celebraron elecciones al Senedd Cymru, el Parlamento de Gales. La esperada subida de los independentistas galeses del Plaid Cymru, sin embargo, no se materializó, y el partido mantuvo un porcentaje de voto prácticamente idéntico al de las elecciones de 2016. El Partido Laborista, que cosechó unos decepcionantes resultados en las elecciones locales en Inglaterra, pudo consolarse, al menos, con una victoria clara en Gales.

peculaba Münchau, que planteaba al lector imaginarse "el daño político a la UE si una Escocia insatisfecha activase el Artículo 50 después de cinco o diez años para volver a unirse a Inglaterra". También alertaba de que "una mayoría con un margen estrecho puede acabar invirtiéndose con facilidad, y hacerlo por razones que nada tienen que ver con la cuestión misma". No lo decía Münchau, pero ¿en qué lugar quedaría Bruselas de aceptar, y aún promover, la independencia de Escocia mientras al mismo tiempo mira hacia otro lado o incluso obstaculiza los movimientos independentistas en su propio territorio, en Flandes, en Euskal Herria, en Catalunya y otras partes?

La repetición electoral pende del hilo del acuerdo de mínimos

El compromiso de ERC, JxCat y la CUP para separar el debate sobre la estrategia del independentismo de la discusión sobre el Govern es un primer paso para evitar las elecciones, pero insuficiente

Ferran Espada
BARCELONA

El independentismo catalán ha pisado el freno del enfrentamiento desbocado que llevaba inexorablemente a Catalunya a la repetición electoral, a dos semanas de la fecha límite para la investidura del 26 de mayo. Pero está por ver si evita el descarrilamiento. El acuerdo de mínimos que han firmado este miércoles ERC, JxCat y la CUP, para separar la discusión sobre la estrategia independentista respecto a la negociación para la gobernabilidad, aparta el principal escollo para el acuerdo. Y también rebaja la fuerte tensión política existente. Sin embargo, ello no quiere decir que la cuestión esté resuelta ni que no se pueda producir un accidente al final del trayecto.

El acuerdo del tripartito independentista es un primer paso para evitar las elecciones, pero es insuficiente. Esquerra exige a Junts que cumpla con la investidura de Aragonès una vez reabierto la vía del diálogo y se incorpore posteriormente al Govern, pero Junts pide cerrar antes un acuerdo para participar en el Ejecutivo. Dos posiciones confrontadas que alargarán la incertidumbre unos días más, y habrá que ver quién de los dos afloja primero. El abismo de la repetición electoral queda un poco más lejos, pero no está salvado. Y, en todo caso, las fuentes de los dos partidos consultadas coinciden en que, de evitarse el desastre, será *in extremis* y probablemente en una sola sesión de investidura,

Negociadores de ERC, Junts y la CUP caminan por los pasillos del Parlament después de la reunión a tres bandas el 12 de abril.

**ERC, JxCat y la CUP
llegan a un acuerdo de
mínimos para intentar
salvar la legislatura**

**La discusión
sobre la estrategia
independentista
queda fuera del debate**

para lo cual harán falta total o parcialmente los votos afirmativos de los diputados y diputadas de Junts, que ahora mismo están retirados de la ecuación de la investidura. Para ello será necesario que el acuerdo de mínimos del tripartito independentista se convierta en algo más sólido entre los dos grandes adversarios, ERC y JxCat.

Desencallar la investidura

De momento, para ERC la prioridad es “desencallar la investidura”, según relatan a *El Quinze* fuentes de la delegación nego-

ciadora. Consideran que el acuerdo de este miércoles supone la asunción de los postulados republicanos por parte de Junts. En primer lugar, porque la propuesta de desbloqueo que hacía Esquerra era precisamente aparcar el tema de la estrategia independentista. En segundo lugar, porque “el resto de puntos ya se encuentran reflejados en el acuerdo establecido con la CUP”. Y, en tercer lugar, porque Pere Aragonès ya planteó en su frustrado discurso de investidura el Acord Nacional per l’Autodeterminació. “Si ya no hay problema y

Pere Aragonès anuncia que formarán Govern en solitario.

está encarrilado, votamos la investidura y desbloqueamos la situación”, dicen los republicanos. Fuentes de Junts consideran en cambio que la reunión de este miércoles tendría que servir para “rehacer puentes de diálogo y reiniciar las negociaciones”, que consideran “muy avanzadas”. Y que si eso no se produce “será una prueba del rechazo de Esquerra a gobernar con Junts”.

Dos son los motivos que pueden provocar que el paso hacia la distensión que han dado Esquerra y Junts, junto con la CUP, quede en agua de borrajas. El primero, la endiablada inercia que ha cogido el enfrentamiento entre los dos partidos. Una constante que ya se ha evidenciado en los tres complicados años como socios de Govern. Otra, derivada de este nuevo escenario, es que deja sin efectos la negociación de ERC con En Comú Podem. Sumar los votos de los comuns no servirá de mucho si los votos favorables de Junts quedan fuera de la ecuación.

Las posiciones de ERC y Junts

Todo indica que Esquerra ha fijado posición y todo depende de un Junts que se muestra fuertemente dividido internamente. La posición de Esquerra es de no mover ficha con los socialistas en ningún caso y no abrir en estos momentos negociaciones de Govern con ningún actor a pesar del acuerdo de mínimos de este miércoles. Solo hablarán, de entrada, de acuerdos para la investidura, supeditando cualquier conversación para formar parte del Ejecutivo con los republicanos a posteriori. Lo cual choca con las pretensiones de Junts de reemprender las negociaciones para la coalición que quedaron sepultadas el sábado con el plante de ERC ante las dilaciones constantes de Junts.

Desde Junts, Jordi Sánchez asegura: “Tenemos que ser responsables, teníamos el acuerdo muy cerca”. Pero en Esquerra ven quebrada la poca confianza que existía entre las dos formaciones. Fuentes de la delegación negociadora aseguran: “No es creíble retomar ahora las negociaciones. Se nos han dado largas durante más de 80 días y después de nueve documentos base para el acuerdo y decenas de textos sectoriales. ¿Por qué tendríamos que pensar que ahora va en serio?”. Los republicanos también aseguran que “no hay tiempo suficiente para negociar, acordar, ratificar con las bases y hacer las sesiones de investidura”.

Desde la dirección de Esquerra Republicana muestran su enfado por el incumplimiento de Junts de su compromiso de invertir a Aragonès en caso de no haber acuerdo. Aluden a las declaraciones del

ERC mantiene que Aragonès sea investido antes de acordar un Govern de coalición

Junts se resiste a dar los votos sin cerrar un acuerdo para entrar en el Ejecutivo

La marcha de las negociaciones provoca disputas entre sectores diversos de Junts

secretario general de Junts, Jordi Sánchez –“No especularemos con elecciones”– y a un acuerdo firmado que aseguran tener desde el mes de marzo en este sentido.

División interna en Junts

La segunda cuestión que puede complicar el acuerdo es la fuerte convulsión interna que se vive en Junts. Dividida en tres grupos básicos, como son el que encabeza Jordi Sánchez, que está liderando la negociación junto a Elsa Artadi; el que representan dirigentes como la presidenta del Parlament, Laura Borràs, juntoa al expresident Quim Torra –que a pesar de no ser miembro de Junts tiene una fuerte influencia–; y el sector denominado *gubernamental*, con miembros del actual Govern al frente, como Damià Calvet o Meritxell Budó, que serían partidarios de formar Govern y muy críticos con la negociación realizada por Sánchez. Sin olvidar el siempre omnipresente polo de Waterloo, a pesar de que las fuentes consultadas indican que el expresident Carles Puigdemont ha mantenido contactos puntuales con Aragonès, pero no ha pilotado las negociaciones de forma voluntaria. Otra cosa es la incidencia del exconseller Toni Comín, que como responsable del Consell per la República ha tenido mucha más incidencia en los vaivenes de Junts sobre el tema que ha enrevesado la negociación.

Los críticos de Junts cuestionan la forma en que se han llevado las negociaciones con ERC, y también que se abriera la puerta desde un principio a un posible gobierno en minoría –que después se ha acabado descartando, en una clara contradicción–. Sí defienden, sin embargo, el papel de Elsa Artadi –portavoz de la formación y miembro del equipo negociador– en las conversaciones. Además, las voces críticas también apuntan a que Sánchez estaría centralizando el liderazgo y marcando cuál es el perfil en las negociaciones, mientras, a la vez, aparta de las conversaciones a líderes del partido como Jordi Turull, vicepresidente de la formación y también encarcelado en Lledoners. Algunos recuerdan que en las primarias para la ejecutiva Sánchez obtuvo menos votos que otros dirigentes, como Laura Borràs.

El acuerdo de mínimos del tripartito independentista puede que sea un salvavidas. Pero habrá que ver si se puede inflar con el aire necesario para evitar el hundimiento del independentismo. Y si evitarán o no las nuevas elecciones en Catalunya. Ahora la incógnita se mantiene sobre esta cuestión. Lo que está garantizado son 14 días de una presión creciente para ver quién da el volantazo en el último instante que evite la colisión. Una presión que podría tener un punto de inflexión con la manifestación que prevé realizar la Asamblea Nacional Catalana este domingo para exigir a los partidos independentistas que formen Govern.

Elecciones, el 13 de julio

Las relaciones entre ERC y JxCat no han hecho más que tensarse desde que Pere Aragonès decidió plantarse frente a las continuas dilaciones negociadoras de Junts. La retirada de la oferta de investidura de mínimos expresada por Jordi Sánchez en diversas ocasiones, y con el PSC cerrado en banda a cualquier operación de investidura de Aragonès, las elecciones estarían servidas si el acuerdo de mínimos de este miércoles no fructifica. Y los comicios se celebrarían el 13 de julio. Una fecha que resulta de los 47 días que marca la ley electoral –recientemente reformada– una vez agotado el plazo de dos meses desde la investidura fallida. Aunque un posible acuerdo entre todos los partidos podría mover mínimamente el plazo para hacer coincidir la jornada electoral en domingo, con lo que nos situaría en el 11 o el 18 de julio. En esta ocasión, la campaña electoral oficial se reduciría a una semana. Veremos, pues, si el acuerdo de mínimos salva la legislatura o tenemos elecciones en plena canícula estival.

De la masificación a la regulación del acceso a la montaña

Cada vez son más los espacios naturales de Catalunya que anuncian medidas para limitar el volumen de visitantes, que se ha disparado en el último año a raíz de la pandemia y la necesidad de escapar al aire libre

Marc Font
BARCELONA

El pasado verano se viralizaron varias imágenes que mostraban la masificación de emblemáticas cumbres catalanas, como la Pica d'Estats, el Pedraforca, la Mola o Sant Jeroni, entre otros espacios naturales. Las limitaciones de movilidad internacional impuestas por la pandemia del coronavirus y el deseo de realizar actividades al aire libre han provocado un redescubrimiento del medio natural para miles y miles de personas. La contrapartida es que la presión humana en determinadas áreas en momentos puntuales ha ido a más, y lo que hace unos meses era un incipiente debate sobre la necesidad de regular la asistencia ha evolucionado hacia un goteo de anuncios de medidas para paliar su impacto.

Entre otros, el Parc Natural del Cap de Creus vetará a partir de este verano el acceso hasta el faro con vehículo privado. En la Vall Ferrera (Pallars Sobirà) se establecerá un sistema de reserva previa del aparcamiento de la Molinassa, punto de inicio habitual hacia la Pica d'Estats. El Ayuntamiento de Queralbs (Ripollès) y el Parc Natural de les Capçeleres del Ter y del Freser han acordado que el acceso a Fontalba –punto de salida para el Puigmal– y a las Gorges del Freser sean de pago a partir de San Juan y hasta octubre. El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac estudia cobrar por aparcar en el Coll d'Estenalles.

El faro del Cap de Creus, una de las zonas que han tomado medidas para evitar la masificación de espacios naturales en Catalunya.

Varios excursionistas en el refugio Lluís Estasen, con el Pedraforca al fondo.

Fuertes crecimientos el pasado verano

El conjunto de parques naturales gestionados por la Generalitat de Catalunya perdió un millón de visitantes en 2020, consecuencia de la ausencia de turistas extranjeros y, en menor medida, estatales. Sin embargo, pese a los confinamientos, espacios como los parques de l'Alt Pirineu, el Cadí-Moixeró o el Cap de Creus ganaron excursionistas. El incremento se concentró sobre todo en los meses de verano, con crecimientos importantes también en Aiguestortes i Estany de Sant Maurici y en el parque de las Capçeleres del Ter y del Freser.

El Ayuntamiento de Sant Carles de la Ràpita regulará el acceso a la barra del Trabucador, en el Delta del Ebro. Y la lista podría seguir.

Gestores públicos y expertos consultados por *El Quinze* coinciden en que, muy probablemente, el incremento de visitantes al medio natural ha llegado para quedarse y, por lo tanto, la regulación es imprescindible para protegerlo. Si bien el director general de Políticas Ambientales y Medio Natural de la Generalitat, Ferran Miralles, no ha atendido a *El Quinze* pese a las reiteradas peticiones, previamente en otros medios había afirmado que la masificación de los espacios naturales les “preocupa mucho”. En este sentido, la prioridad del Govern de cara al verano es gestionar “el acceso motorizado con vehículos privados”, lo que conllevará “habili-

GEMMA ALEMAN-ACN

El Parc Natural del Cap de Creus vetará el paso de vehículos privados hasta el faro

Hacer aparcamientos de pago o con reserva previa es una de las medidas contempladas

La FEEC quiere una mesa de trabajo con los distintos actores para consensuar soluciones

tar nuevas zonas de aparcamiento, no permitirlo en otros puntos y ponerse más duros con la vigilancia”.

Jordi Padrós, coordinador de Espacios Naturales de la Diputació de Barcelona –que gestiona diez parques, entre los que están los del Montseny, Sant Llorenç del Munt, Collserola o Montnegre i el Corredor–, coincide en la necesidad de ordenar los aparcamientos e incluso limitar el número de vehículos, y añade que, posiblemente, pronto habrá que “poner un límite en la capacidad de carga de determinados espacios en momentos puntuales, básicamente para conservar su valor”. Jordi Merino, presidente de la Federació d’Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) –que supera los 42.000 afiliados–, recalca: “Estamos a favor de que se apliquen regulaciones de manera ordenada para proteger el medio natural”. Pero reclama que se haga “de forma consensuada, que se hable con los diversos actores que lo usan y que se les tenga en cuenta”. En este sentido, lamenta que el Departament de Territori i Sostenibilitat no haya creado una mesa de trabajo para abordar la cuestión, un espacio que considera “necesario y primordial”.

Múltiples impactos

Llorenç Planagumà, técnico del Centre per a la Sostenibilitat Territorial (CST) –que agrupa a entidades medioambientales, profesores, investigadores universitarios y agentes económicos–, añade que una masiva presencia humana en el medio natural puede generar tres tipos de impactos: “Uno biológico, cuando afecta a la biodiversidad; otro físico, por la erosión del terreno; y un tercero más psicológico, tanto para los vecinos del entorno, que pueden perder su tranquilidad, como para los visitantes, que viven una experiencia distinta [en función del volumen de asistentes]”.

Planagumà añade que al CST le preocupan especialmente aquellos espacios naturales que no cuentan con una gestión activa, como la que sí tienen los parques naturales. “Normalmente son de ayuntamientos pequeños que no tienen recursos ni personal para gestionarlos, y tendrían que recibir apoyo [de administraciones superiores]”. El Morro de l’Abella, en Taverdet (Osona), o las Coves de Can Riera, en Torrelles de Llobregat (Baix Llobregat), son dos ejemplos de espacios masificados sin una gestión activa.

Las cifras constatan el *boom* que vivió la montaña el año pasado. Durante julio y agosto, la Pica d’Estats contabilizó 7.299 excursionistas, un 66% más que en el mismo período de 2019; mientras que en el Pedraforca la cifra ascendió a 17.659, un 34% más. Los datos aparecen en un completo estudio de Víctor Dorado, investigador del INEFC de Lleida y miembro del Grupo de Investigación Social y Educativa de la Actividad Física y el Deporte (Gise-

afe), que culminará con su tesis doctoral sobre la masificación y la gestión de las cumbres más emblemáticas del Estado.

El investigador explica que en días puntuales la sobrefrecuentación de la Pica supera el 40% de su capacidad de carga, un índice que se calcula teniendo en cuenta elementos como la teórica capacidad física del espacio, la percepción en cuanto a la masificación tanto de los vecinos como de los visitantes o el nivel de personas que el espacio –por ejemplo, el parque natural– puede gestionar. El peor escenario es cuando la sobrefrecuentación “provoca cambios irreversibles en la naturaleza, como la desaparición de especies, o que un camino ya sea irre recuperable”.

¿Cómo actuar?

Además de las medidas más restrictivas, como la prohibición o limitación de acceso, se plantean otras alternativas para abordar la situación. Dorado habla de “medidas suaves, aquellas que no limitan la libertad del visitante”. En el caso de la Pica d’Estats, propone situar el punto de información de la Vall Farrera –en el pueblo de Àreu– en una pista principal, para que todo el mundo pase por allí y se promocionen “otras opciones” además del techo de Catalunya, de 3.143 metros. “Si tienes un punto icónico o saturado, en un mapa guía de un parque no lo pongas”, añade.

Jordi Merino, Jordi Padrós o Llorenç Planagumà defienden la necesidad de una mayor sensibilización ciudadana para proteger los espacios naturales. El presidente de la FEEC aboga por generar una “cultura de montaña” que haga a los visitantes conscientes de los riesgos –una de las con-

La masificación comporta impactos biológicos, físicos y psicológicos

Entre julio y agosto, la Pica d’Estats recibió un 66% más de excursionistas

Planagumà (CST) pide no “demonizar” al visitante: “Todos tenemos derecho a la naturaleza”

secuencias de la masificación ha sido el aumento del número de rescates de montaña– y, gracias a un mayor conocimiento del medio, evite la concentración de la gente en los mismos puntos concretos. Planagumà, por su parte, incide en evitar la “demonización” del visitante: “Todos tenemos el derecho a acceder a la naturaleza”. Apuesta porque cuando se acceda a un espacio “no se explique solo lo que no se puede hacer, sino también lo que se puede hacer, como escuchar el silencio o estar en contacto con la naturaleza”. Padrós recuerda que el 80% del territorio catalán es de propiedad privada y detalla que la Generalitat y el ente provincial impulsarán una campaña de civismo en el medio natural para evitar determinados comportamientos.

MARTA LLUVICH-ACN

Coches en el aparcamiento de la Molinassa, en la Pica d’Estats.

JUNIOR REPORT

Junior-Report.media és el diari dels joves lectors per entendre el món. Amb nous llenguatges i nous canals, expliquem els grans temes d'actualitat per despertar el seu interès davant la realitat que els envolta.

VACUNES

La clau per aturar la pandèmia

Coordina: Alba Fernández Candial

El 8 de desembre del 2020, va ser vacunada contra el coronavirus la primera persona del món: era Margaret Keenan, una dona de 90 anys del Regne Unit. Des d'aleshores se n'han administrat més de **1.200 milions de dosis arreu del món**. Però la vacuna no ha arribat a tots els països

igual. La gran majoria de vacunes s'han administrat a persones que viuen als països occidentals. Israel encapçala la llista amb diferència, i ja ha vacunat completament el 60% de la seva població. El segueixen països com Xile, Bahrain i els Estats Units.

En canvi, **els països en desenvolupament són els més perjudicats**. A regions com l'Àfrica o el Sud-est asiàtic, els governs no tenen tants recursos econòmics i no poden competir amb els països rics per adquirir les vacunes. L'Organització Mundial de la Salut (OMS) i GAVI, una organització

internacional que promou la vacunació a nivell mundial, han fundat el **programa Covax**: una iniciativa per recaptar fons i poder començar a vacunar la població més vulnerable. L'objectiu és haver administrat 2.000 milions de dosis als països més desfavorits a finals del 2021.

CARRERA CONTRARELLOTGE PER TROBAR UNA VACUNA

La covid-19 ha provocat **més de tres milions de morts** al món. Per això, des de l'inici de la pandèmia, el gran objectiu de la humanitat era crear una vacuna capaç de frenar el virus. Governos i empreses farmacèutiques de diferents països es van llançar a desenvolupar-la.

L'agost del 2020, el govern rus va anunciar que ja havia aconseguit una fórmula: la **Sputnik V**. Al novembre van arribar dues vacunes més: una de creada per

la farmacèutica estatunidenca **Pfizer** i l'alemanya BioNtech, i una altra pels laboratoris biotecnològics **Moderna**, amb seu a Massachusetts (EUA). Ara hi ha una desena de vacunes i les autoritats sanitàries de cada país decideixen quines estan autoritzades i es poden administrar a la població.

ALLIBERAR LES PATENTS

Un dels grans reclams de les organitzacions humanitàries i socials és que les farmacèutiques alliberin les patents de les vacunes, és a dir: **que facin pública la fórmula química que compon la dosi** perquè qualsevol laboratori del món pugui produir-la.

Aquesta proposta no agrada gens a les farmacèutiques, que estan fent **un gran negoci** amb les vacunes. Argumenten que produir una vacuna no és tan fàcil: no tots els laboratoris tenen la tecnologia i els professionals necessaris.

Els experts assenyalen que fer pública la fórmula no serviria per acabar amb la pandèmia de manera immediata: podrien passar mesos o anys fins que els nous laboratoris arribessin a **dominar la producció** i les dosis es poguessin distribuir de forma massiva.

El govern dels **Estats Units** s'ha mostrat favorable a alliberar les patents, mentre que altres països, com **Alemanya**, hi estan en contra perquè consideren que cal protegir els drets intel·lectuals dels descobriments científics.

La Noticia del Día de JUNIOR REPORT

Cada dia, una notícia d'actualitat
amb activitats i diapositives
per treballar a l'aula.
SUBSCRIU-T'HI!

Com es desenvolupa una vacuna

Produir una vacuna és un procés llarg i complex que pot durar molts anys. En el cas de la vacuna contra la covid-19, els procediments s'han accelerat per la gravetat de la pandèmia

1

Primer cal **aïllar i identificar el patogen**, l'element que provoca la malaltia. Al laboratori, els científics estudien les característiques del virus i preparen diferents vacunes per saber quina és la millor manera de **neutralitzar-lo**. Es fan proves amb animals per veure que són segures.

2

A continuació, comencen els assajos clínics amb humans, que generalment tenen tres fases:

FASE 1:

La vacuna es prova en un grup petit de **voluntaris sans**, per provar la seva seguretat i verificar que provoca una resposta immune.

FASE 2:

El procés segueix amb un grup d'un **centenar de voluntaris**, per confirmar-ne l'eficàcia i determinar la dosi.

FASE 3:

La vacuna s'administra a un grup de **milers de persones** per veure si protegeix de la infecció i revisar que no tingui efectes adversos.

Si hi ha algun **incident** o la vacuna no sembla prou segura, l'assaig s'atura i es torna a començar de zero.

3

Quan una vacuna ha superat totes aquestes fases amb èxit, ha de ser aprovada per un **organisme regulador** abans que es pugui fer servir i administrar als **hospitals i als centres de salut**.

4

A més, un cop aprovada, encara queden dos reptes:

* Produir-la a **gran escala**; generalment es necessiten instal·lacions especials per a cada vacuna.

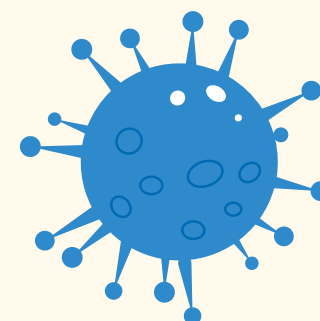
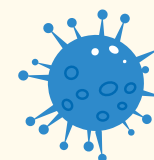
* **Distribuir-la** perquè arribi a totes les persones que la necessiten.

ARN MISSATGER: UN NOU TIPUS DE VACUNA

La majoria de vacunes es preparen a partir d'una **versió del virus debilitada o desactivada**. Aquest virus s'injecta a l'organisme perquè el sistema immunitari el reconegui i activi les defenses: com que és una versió més fluixa de la malaltia, el cos pot superar-la amb facilitat i així sabrà com combatre el virus més endavant.

Ara bé, el coronavirus ha fet avançar el desenvolupament d'un altre tipus de vacunes: les d'**ARN missatger**. L'ARNm és una part de l'ADN que conté les instruccions per produir proteïnes, unes substàncies amb diferents funcions: transportar oxigen, generar hormones, protegir l'organisme... Les vacunes d'ARNm contra la covid no introdueixen el virus a l'organisme, sinó que **ensenyen les cèl·lules a fabricar la proteïna que bloqueja el virus**.

COM UN TALLAFOC

Les vacunes tenen com a objectiu generar immunitat contra una malaltia: les persones vacunades no es contagien, i això fa que el virus no s'estengui amb tanta facilitat.

“El trombe quasi m’arriba al pulmó, però vam ser-hi a temps”

Les pastilles anticonceptives tenen associat un risc de trombosi “molt baix”, però superior al de les vacunes per a la covid-19, i això ha despertat indignació pel fet que no se n’informa tant, tot i ser un fàrmac més comú

Les afectades apunten a un biaix de gènere i reclamen més informació i investigació. A la imatge, un blíster de pastilles anticonceptives.

Emma Pons Valls
BARCELONA

La Natàlia Arroyos portava un temps prenent-se les pastilles anticonceptives, que li havien receptat perquè la regla li provocava molt de dolor, quan un diumenge es va llevar amb una sensació d’incomoditat al braç. El tenia mig adormit, d’un color lilós, una mica inflat. Al 061 li van dir que anés a urgències, i allà li van detectar un trombe. Li van dir que deixés immediatament les pastilles anticonceptives, i la van sotmetre a un estudi exhaustiu per trobar-ne la causa. No van arribar a cap conclusió. “Em van dir que el desencadenant havien estat les pastilles, però que ja hi tenia predisposició”, explica per telèfon a *El Quinze*.

La Natàlia té ara 24 anys, i això li va passar quan en tenia 20. “Ara ho tinc interioritzat, però llavors no sabia que les pastilles et podien provocar trombes”, reconeix. Li van receptar heparina, un fàrmac anticoagulant, i se’n va haver de punxar durant tres mesos. “Jo no en tenia ni idea. Quan em vaig llevar aquell diumenge, no vaig ni pensar-ho, que pogués ser un trombe”, afegeix.

El risc de trombe associat a les pastilles anticonceptives és “molt, molt baix”, explica Sílvia Agramunt, metgessa adjunta del Servei d’Obstetrícia i Ginecologia de l’Hospital del Mar, i queda superat de manera àmplia pels seus beneficis. Tanmateix, les usuàries moltes vegades al·leguen

Joves en una terrassa abans de la pandèmia.

falta d’informació sobre aquest efecte secundari. “Potser sí que hi ha gent que té més informació sobre salut sexual, però és un tema que no es tracta gaire a les escoles i encara és molt desconegut”, apunta la Natàlia. Quan les hi van receptar, va pensar que, com que és un fàrmac bastant comú, no podia ser que tingués efectes adversos greus. A més, critica que hi ha certa “facilitat” per receptar-les.

Més que l’anticoncepció

La pastilla anticonceptiva és un medicament que, més enllà d’utilitzar-se per evitar embarassos, es recepta per motius variats, normalment relacionats amb desajustaments hormonals: per a regles irregulars o la síndrome de l’ovari poliquístic, per exemple, però també per a l’acne. I per tractar altres qüestions vinculades a la regla, com el sagnat molt abundant o dolors molt forts. Les ginecòlogues consultades remarquen que el que és fonamental és tractar la causa: “Amb les pastilles tapes el problema”, diu Agramunt. La ginecòloga assenyalava que d’un temps ençà s’estan produint canvis en el sector i s’intenta destinar “temps de qualitat per orientar la dona i trobar els motius”. Anna Torrent, ginecòloga i vocal de la Societat Catalana d’Obs-

tetrícia i Ginecologia, remarca que les pastilles tenen “beneficis” a nivell de regular les regles i permeten obtenir el doble efecte, l’anticonceptiu i el regulador, tot i que ella no és partidària que es recepti en cas d’acne, per exemple. “Mai donem anticoncepció per a un problema si no l’avaluem prèviament”, diu.

La vacuna presenta un risc de trombe d’un cas per cada 100.000; la píndola, de 80 o 90

Natàlia Arroyos va tenir un trombe amb 20 anys: “No en tenia ni idea, del risc”

Maria Blanc era fumadora i va estar dos mesos amb un trombe sense diagnosticar

GERARD VILA-ACN

Els facultatius han de preguntar els factors de risc i els antecedents familiars

És un fàrmac utilitzat per motius variats més enllà de l'anticoncepció, com les regles irregulars

Segons els protocols, abans de receptar les pastilles, els facultatius han d'observar i preguntar els factors de risc –l'edat, si és fumadora o si té obesitat o hipertensió, per exemple– i si té antecedents familiars de trombosi. Si no en té, no cal fer cap anàlisi. Tot i això, tant la Natàlia com la Maria expliquen que, després dels seus casos, a les seves germanes també els van receptar les pastilles, i no se'ls van contraindicar.

Informació per poder escollir

Les ginecòlogues remarquen que hi ha una gradació del risc, i per exemple a les dones fumadores de més de 35 anys està prohibit receptar-ne. Tot i que, en línies generals, diuen que sí que s'expliquen els riscos a la consulta, reconeixen que segons el tipus de pacient no se'n fa una informació "exhaustiva". "És possible que no ho discutim. Hauríem d'informar-ne més àmpliament", apunta Agramunt. Torrent, per contra, és taxativa i assenyala que el 2014 es va generar certa alarma, i a partir de llavors les societats científiques es van posicionar perquè se n'informés més. "Sempre ho

Tot i això, aquesta visió mèdica no s'adapta del tot a la realitat. La Maria Blanc, avui dia, encara no sap per què té regles tan abundants. Li van receptar les pastilles per minimitzar el sagnat, i portava uns mesos prenent-se-les quan va començar a notar una sensació d'incomoditat al braç. Llavors tenia 17 anys i fumava. Va deixar passar-ho uns dies, fins que el va tenir molt inflat i va anar a urgències, però ho van atribuir a una càrrega muscular. Un mes més tard no li havia marxat. Li va començar a fer molt de mal la mà, i llavors sí, li van trobar un trombe. "Quan me'l van trobar s'havia assecat una mica i no hi havia tant de perill, però m'estava a punt d'arribar al pulmó. Per sort vam arribar-hi a temps", explica. Va estar ingressada tres dies. "Ho van atribuir a les pastilles i a fumar. Aquesta combinació en certs casos és una bomba", afegeix.

La Maria no sabia que la trombosi era un efecte secundari de les pastilles, i tampoc li havien dit que fumar n'augmentava molt el risc. "Si m'hagués llegit tot el prospecte, potser sí, però a la consulta no m'ho van dir", afirma. "D'informació n'hi ha poca. Ara, amb l'AstraZeneca, potser la gent s'està informant més, però, si no, dubto que se'n parlés tant", afegeix.

diem, que prendre els anticonceptius incrementa el risc de trombe, però que en l'embaràs és molt superior", afegeix. Per a ella, es tracta d'una cosa "obligatòria", perquè la dona pugui escollir si assumeix el risc o no, encara que sigui molt baix.

Carmen Jiménez, metgessa adjunta del Servei d'Hematologia de l'Hospital del Mar i responsable de coagulació, explica que aquests fàrmacs han anat millorant amb el temps per minimitzar el risc de trombosi. En qualsevol cas, es tracta de trombosis que apareixen majoritàriament en els primers mesos des de la instauració del fàrmac, i que en ser totalment causals, quan es retira l'anticonceptiu no es repeteixen. Tot i els casos explicats, Jiménez incideix en què el més habitual és presentar trombes a les cames, i als braços és "excepcional". Precisament, la seva gravetat depèn fonamentalment de la localització del trombe, i de com estigui de proper al pulmó. "Com més central sigui, com més territori depengui d'ell, es queda sense oxigen i pot arribar a provocar la mort", afirma Jiménez. Però remarca que no es tracta del cas de les anticonceptives.

El debat sobre les pastilles anticonceptives no és nou, tot i que ara, amb els casos de trombosi per AstraZeneca, ha ressorgit. Les afectades reclamen més informació dels riscos, però també més investigació per tractar unes afectacions que aquest fàrmac, en alguns casos, només "tapa", i denuncien cert biaix de gènere en la manca d'alternatives, com una píndola masculina. "De la mateixa manera que està acceptat que la menstruació fa mal, ho està que les dones es prenen anticonceptius, i ja està. No s'investiga si hi ha anticonceptius per a homes", rebla la Natàlia.

Una dona imparteix un taller en una imatge d'arxiu.

LAURA CORTÉS-ACN

ALBERT LUARCIO-ACN

Alarma per la vacuna d'AstraZeneca

A principis d'abril, l'Agència Europea del Medicament (EMA) conclouia que la vacuna d'AstraZeneca per a la covid tenia un "possible vincle" amb casos de trombosi molt "inusuals". Aproximadament un cas per cada 100.000 vacunats. Es va arribar a aturar la vacunació en nombrosos països, entre els quals l'Estat espanyol, i això va despertar indignació pel fet que hi ha molts fàrmacs que des de fa anys se sap que tenen aquest efecte secundari, i més freqüent. La píndola anticonceptiva, per exemple, augmenta el risc de trombe fins a 80 o 90 casos per 100.000 dones, quan en la població equivalent que no en pren és de 40 o 50. Un nivell més alt d'hormones s'associa a un risc més gran de trombosi, per això el part l'augmenta molt (290 de 100.000), i el postpart, encara més (entre 3.000 i 4.000 de cada 100.000). "El que ha passat amb AstraZeneca ha passat amb altres fàrmacs i en percentatges més alts", diu la ginecòloga Silvia Agramunt. Les metgesses consultades apunten que s'ha posat el focus mediàtic en un procés inicial i no s'han interpretat les dades de forma científica, maximitzant-ne el risc real.

La pandèmia dispara els intents de suïcidi entre els adolescents

El Col·legi de Psicòlegs de Catalunya relaciona l'increment amb les restriccions sanitàries, la distància social i la crisi econòmica. Reclama més professionals als serveis públics per poder atendre la demanda infantil i juvenil, ja que s'han vist "desbordats"

Una de les habitacions de l'espai Acompanya'm, la primera unitat terapèutica educativa i residencial per a infants i adolescents amb trastorns de salut mental, el 2018.

Paula Ericsson Navarro
BARCELONA

La pandèmia ha tingut efectes severes en la salut mental dels adolescents: els intents de suïcidi juvenil han augmentat un 27%. Segons dades del Departament de Salut, 503 menors van utilitzar el Codi Risc el 2018; 473 el 2019 i 601 el 2020. El coordinador del Comitè d'infància i adolescència del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya, Roger Ballescà, explica que la tendència havia anat en augment a Catalunya des que el 2014 es va impulsar el Programa Codi Risc Suïcidi, que detecta possibles casos, però que un increment com aquest no s'havia vist fins ara. Per al també psicòleg de l'Hospital Sagrat Cor de Martorell, "hi ha una relació clara amb les restriccions sanitàries, la distància social i les qüestions econòmiques". "Això ha tensat molt a nivell social i personal en tots els estrats d'edat", relata.

En el cas dels nens i els adolescents, apunta que un context familiar difícil els pot afectar molt més. "Els joves estan en un moment que necessiten més que els altres sortir de casa, relacionar-se, estan en plena descoberta de la sexualitat, de la identitat grupal... És un moment evolutiu bastant crític i els afecta molt", especifica. El director del Pla Director de Salut Mental i Addiccions del Govern, Jordi Blanch, puntualitza que durant els mesos de tancament aquestes persones no han rebut atenció psicològica perquè no anaven als centres. Ballescà matisa que durant el confinament les primeres visites als serveis de salut mental infantil i juvenil van caure un 40%. "A partir del setembre, coincidint amb la normalització de la vida i l'inici del

curs, hi ha un increment", puntualitza Blanch. Aquest fenomen, tanmateix, ja passava abans de la pandèmia, ja que és un moment d'alt estrès emocional.

Autolesió, una conducta suïcida?

Els adults i els adolescents gestionen de manera diferent l'estrès emocional, segons Blanch. "Un adult farà una trucada, consultarà un psicòleg, mentre que un adolescent el pot traduir el patiment en conductes autolesives". Aquest comportament, tot i que angosta els pares i el mateix adolescent, no indica sempre una tendència suïcida, sinó que pot ser una crida d'atenció, especifica Ballescà.

Hi ha diversos motius que poden provocar un augment de les conductes suïcides: problemes d'ansietat no resolts relacionats amb l'autoestima, la identitat o les relacions. A més de les conductes suïcides, han augmentat les addiccions a tecnologies, i els

A Catalunya hi ha 325 professionals de psicologia clínica per a menors de 18 anys

Ballescà: "Quan augmentes el nivell de restriccions, augmentes la pressió emocional"

"Una conducta suïcida pot ser indetectable: no tothom dona senyals que vol fer un pas", afegeix

problemes de comportament, de son i del trastorn de conducta. En el cas de l'Hospital de Sant Joan de Déu, les restriccions han provocat un augment del 47% en les urgències de salut mental en adolescents, on han constatat una pujada dels trastorns alimentaris i intents autolesius. I com actuen els psicòlegs davant d'això? "Hem d'ajudar el jove a analitzar els condicionants que l'han portat aquí i ajudar-lo a tenir recursos. Quan una persona se suïcida, el que busca és una solució als problemes: hem de proporcionar una solució alternativa que li permeti seguir vivint", diu Ballescà.

La saturació dels serveis públics

Per Ballescà, l'augment de casos és lògic. "Quan augmentes el nivell de restriccions, augmentes la pressió emocional i la dels centres de salut mental", assenyala. Ara bé, denuncia que, mentre que s'ha reforçat el personal dels hospitals, el nombre de professionals als centres de salut mental "no és suficient". "Ens hem vist desbordats", diu. Actualment hi ha 325 professionals de psi-

Alumnes de l'Institut Josep Lladonosa de Lleida, el mes d'abril passat.

cologia clínica per a menors de 18 anys a Catalunya, i es constata un augment de trastorns alimentaris i d'intents autolesius.

Per la seva part, Blanch apunta que un dels problemes que troben a l'hora de reforçar les plantilles és que manquen psicòlegs clínics, psicòlegs que s'han de formar després d'acabar la carrera a través del PIR (Psicòleg Intern Resident). A Catalunya s'ha incrementat el nombre de 26 places a més de 40, però s'han creat aquest 2020, i per tant no estaran formats fins d'aquí, com a mínim, quatre anys. Davant d'aquesta saturació, molts pacients acaben optant per les consultes privades, lamenta Ballescà.

Com funciona el circuit?

Si un adolescent té pensaments suïcides o símptomes que ho apuntin, des d'urgències es fa una valoració del cas per veure si hi ha un problema que requereixi ingrés. "Si es detecta qualsevol temptativa de suïcidi, el mateix codi fa una vinculació al recurs que calgui", especifica Blanch, que pot ser un centre de salut mental o un hos-

pital. En el cas d'un menor que no hagi d'ingressar, el sistema el deriva a un centre de salut mental i rep atenció d'un professional en menys de 72 hores.

La pandèmia ha sumat dues dificultats a l'hora d'atendre els adolescents. En primer lloc, com que van trigar més a consultar els serveis de salut mental, alguns hi han arribat en condicions pitjors. En segon lloc, com que la majoria de visites són virtuals, costa més detectar els senyals d'alarma. Això també ha passat a les escoles o les cases, sobretot durant el confinament. "Una conducta suïcida pot ser indetectable en molts sentits, perquè no tothom dona senyals que vol fer un pas. La presencialitat és important, perquè tens més elements de judici", explica Ballescà. Afegeix, però, que el temps disponible per a les visites és un altre factor determinant. "Amb una pressió assistencial tan alta no pots dedicar tant de temps com voldries a un cas", denuncia. Blanch reconeix que el Departament de Salut ha de treballar per aconseguir que com a mínim la primera visita sigui presencial.

La soledat del familiar que sobreviu al suïcidi

Una associació denuncia que les persones no reben una atenció psicològica continuada i protocol·litzada per part de l'Administració

P. E. N.
BARCELONA

El suïcidi –o l'intent– té efectes a l'entorn més proper, sobretot al cercle familiar. El vicepresident i coordinador dels Grups de Suport de l'associació Després del Suïcidi-Associació de Supervivents (DSAS), Carles Alastuey, explica que el seu nebot es va suïcidar quan tenia 19 anys. Després d'haver superat el dol, van decidir formar aquesta associació. "L'atenció a les persones que han viscut un suïcidi de prop no està protocol·litzada, tot i que l'OMS situa la pèrdua per suïcidi en un risc de més del 50% davant qualsevol altra pèrdua de desenvolupar patologies de salut mental o física", diu.

Alastuey denuncia que no hi ha recursos especialitzats destinats a aquest col·lectiu a Catalunya. "Si a Espanya se suïciden 3.700 persones a l'any i l'OMS diu que per cada persona que s'ha suïcidat en queden greument afectades entre sis i deu, o fins a 60 si el suïcidi ha estat al lloc de treball, en els últims 10 anys 18.000 persones han quedat afectades", detalla. Per la seva part, Jordi Blanch reconeix que "sistemàticament no s'atén els familiars" i que no hi ha cap programa concret per a ells, però que s'atén "a qui ho demana".

En el cas dels adolescents, el psicopedagog explica que els costa molt exterioritzar aquesta mena d'emoció, sobretot davant les persones adultes. A més, són un grup que desapareix ràpidament del circuit de salut, ja que deixen de ser atesos al servei de pediatria i passen a un món de la salut en el qual "no se senten identificats", sobre-

tot per les formalitats del sistema. "Els serveis dedicats a la joventut han de ser molt més propers a la seva cultura perquè puguin expressar les emocions en cas de pèrdua", explica.

Respecte a les escoles, Alastuey apunta que els protocols són molt bàsics i que els professionals no reben la formació adequada per diferenciar conductes d'autolesió que no tenen gravetat de les que sí. "Aquestes conductes emocionals poden ser un indicador d'una conducta suïcida, però no sempre". "Hem d'apropar els professionals als centres educatius i no portar els nens a l'hospital", reclama.

A DSAS fan una primera atenció familiar, però han de distribuir l'atenció de forma diferent, i els pares i els joves no poden estar en un mateix grup. "Has de poder parlar amb llibertat, i si hi ha algun membre de la família, és molt difícil", apunta. Fins ara els ha estat molt difícil tractar joves que han viscut el suïcidi d'una persona propera, però ja en comencen a atendre alguns.

Cecilia Borràs, presidenta de DSAS.

Els últims 10 anys 18.000 persones han quedat afectades per un suïcidi proper

DSAS: "Hem d'apropar els professionals als centres i no portar els nens a l'hospital"

Vacunas que han salvado 37 millones de vidas en 20 años

Un estudio calcula las muertes evitadas en las últimas dos décadas por la inmunización

Alberto Sicilia
MADRID

Estamos saliendo de la pandemia gracias a las vacunas frente al coronavirus, pero no debemos olvidar las vacunas que combaten otras enfermedades y que siguen salvando millones de vidas. Los países en vías de desarrollo han ampliado durante las últimas décadas el porcentaje de sus poblaciones que tiene acceso a las inmunizaciones.

✓ **Pero, ¿cuántas vidas han salvado las vacunas en esos países?** Hasta ahora no había ninguna estimación. Para responder a esta pregunta se han unido 16 grupos internacionales de epidemiólogos que han recogido y analizado los datos de vacunación de 98 países en vías de desarrollo. Sus conclusiones han sido publicadas en la revista científica *The Lan-*

cet. En la tabla 1 aparece el número de muertes evitadas durante las dos últimas décadas gracias a las campañas de vacunación frente a 10 patógenos. Utilizando modelos matemáticos, también pueden estimar cuántas muertes se evitarán en la próxima década (tabla 2). El gráfico 1 muestra cómo ha ido aumentando el acceso a las vacunas en esos países.

✓ **¿Qué ocurre con el sarampión?** Como se aprecia en las tablas, la inmensa mayoría de las muertes evitadas corresponde a la vacuna frente al sarampión. Aunque existe una importante cobertura inmunológica frente a este virus, los brotes de sarampión siguen costando 140.000 vidas cada año, la mayoría en niños y niñas de menos de cinco años. El sarampión es una enfermedad que se transmite con muchísima facilidad. En el gráfico 2 se pueden observar estas diferencias. El eje vertical indica la mortalidad y en el eje horizontal se muestra la facilidad de transmitir cada enfermedad. Cada enfermo por sarampión contagia, de media, a otras nueve personas.

Tenemos vacuna frente al sarampión desde hace medio siglo, pero alrededor de 20 millones de niños siguen sin recibirla anualmente. Estos días, en los que se discute sobre las vacunas frente a la covid, no olvidemos estas otras vacunas.

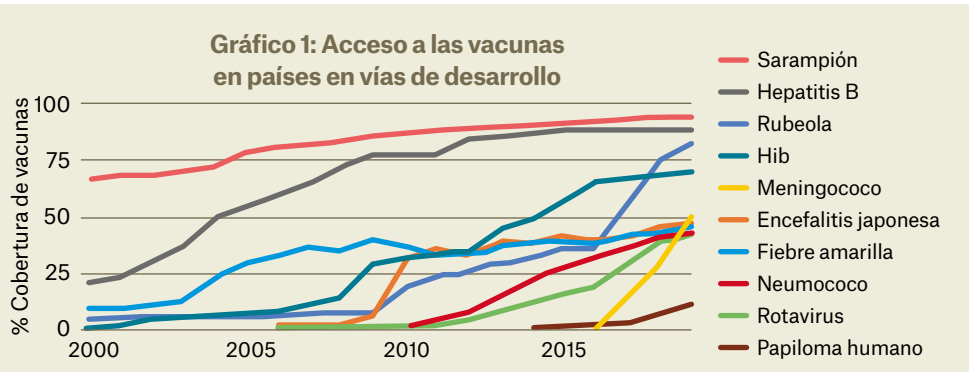
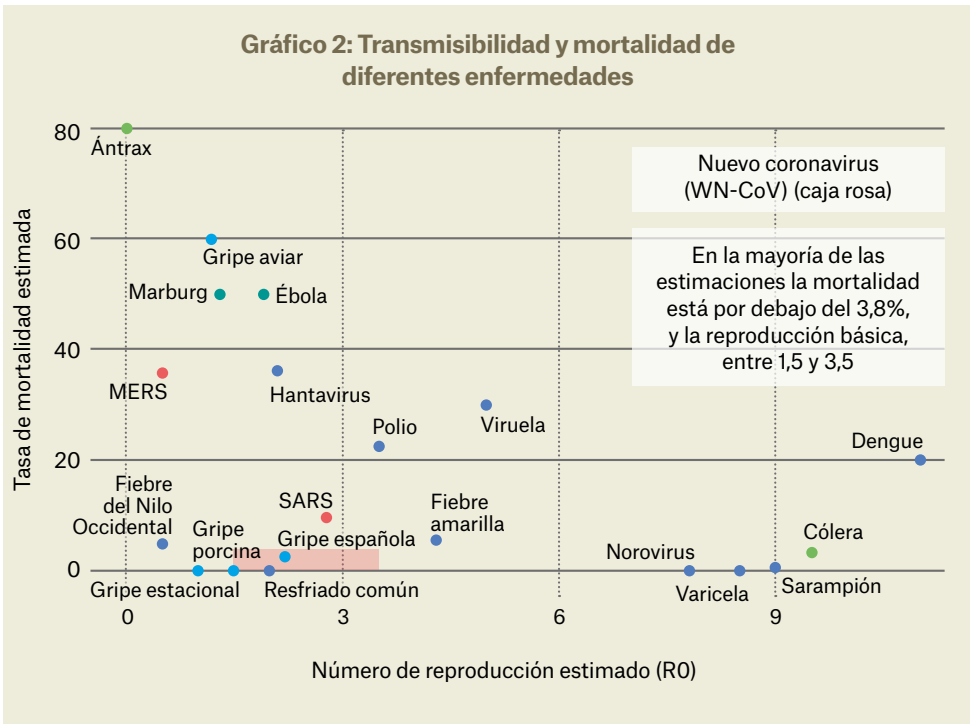

Tabla 1: Muertes evitadas por vacunas en países en vías de desarrollo		
Patógenos	Tipo	Muertes evitadas 2000-2019
Sarampión	Virus	33.000.000
Bacillus influenzae	Bacteria	1.600.000
Fiebre amarilla	Virus	1.300.000
Hepatitis B	Virus	640.000
Neumococo	Bacteria	610.000
Rotavirus	Virus	150.000
Rubeola	Virus	80.000
Encefalitis japonesa	Virus	75.000
Meningococo	Bacteria	73.000
Virus del papiloma humano	Virus	13
Total		37.528.013

Tabla 2: Prevision de muertes evitadas por vacunas en países en vías de desarrollo		
Patógenos	Tipo	Muertes que serán evitadas 2020-2030
Sarampión	Virus	23.000.000
Bacillus influenzae	Bacteria	2.000.000
Fiebre amarilla	Virus	2.300.000
Hepatitis B	Virus	1.600.000
Neumococo	Bacteria	1.600.000
Rotavirus	Virus	590.000
Rubeola	Virus	260.000
Encefalitis japonesa	Virus	160.000
Meningococo	Bacteria	140.000
Virus del papiloma humano	Virus	7.400
Total		31.657.400

Una segunda vida para deportivas en desuso

Dos jóvenes de Badalona reparan calzado para entregarlo a personas con pocos recursos. Algunas entidades se han sumado a la iniciativa

Montse L. Cucarella
BADALONA

Alex Bass tiene 29 años y José López, 22. Son primos, viven en Badalona y juegan al baloncesto desde pequeños. “Nunca hemos tenido la oportunidad de comprarnos calzado de un precio elevado, por eso lo pintamos”, reconoce Álex. Lo han hecho durante mucho tiempo. Ellos mismos redecoraban sus bambas, asemejándolas a algunas zapatillas deportivas de gran valor. Hace dos meses decidieron dar un paso más: reparar

y acondicionar bambas que otros ya no usan para distribuir las entre personas con pocos recursos. Así nació Kicks pel Barri.

Empezaron reparando y pintando calzado en su habitación, y ahora han trasladado su taller a un local del barrio de Sistrells de Badalona. Durante este tiempo ya han entregado 60 pares y ahora tienen 200 pendientes de acondicionar. Álex cuenta que, paseando por Sistrells, todos los días veía a un hombre pidiendo limosna en la puerta del supermercado. “Le pregunté qué número de pie tenía, me dijo que un 44, y al cabo de un rato le llevé unas zapatillas”, cuenta el joven. “Cuando las entregas, te sientes muy bien, es muy gratificante”, reconoce su primo, José. Las reparten a particulares, pero también se han puesto en contacto con centros sociales de la ciudad. También están colaborando con Assís, una entidad de Barcelona que trabaja con personas sin techo para garantizarles el derecho a una vivienda digna.

Los dos jóvenes iniciaron el proyecto, lo publicaron en las redes sociales y al día siguiente ya tenían más de 500 seguidores y muchos vecinos entregándoles zapatillas que ya no usaban. “Estamos flipando, esta-

Alex y José ya han entregado 60 pares y tienen 200 pendientes de acondicionar

Para reparar el calzado utilizan rotuladores de pintura acrílica, esprays y aerógrafos

mos muy agradecidos”, dice Álex, orgulloso y sorprendido de la acogida que ha tenido su humilde propuesta solidaria. Ya se han puesto en contacto con ellos varias empresas dedicadas al calzado o la ropa deportiva y esperan cerrar acuerdos para hacer crecer el proyecto. Muchas de las bambas las reciben de escuelas y clubes deportivos. En algunos de ellos han organizado recogidas de calzado entre las familias.

Maristas Ademar, un club de baloncesto de Badalona, les ha donado más de 40 pares. “A los niños se les quedan pequeñas las zapatillas muy rápido, o incluso con cuatro rasguños ya no les gustan y quieren cambiárselas”, detalla Quim Franch, coordinador de la entidad. “Álex ha sido jugador del club y cuando vimos el proyecto que había iniciado quisimos colaborar y conseguimos llenar tres cajas de bambas”, añade. Franch se siente “contento y orgulloso” de la iniciativa solidaria, y asegura que Maristas Ademar seguirá colaborando.

Reivindicar a los zapateros

Para reparar el calzado, utilizan diferentes materiales, como los rotuladores de pintura acrílica, pero también el espray o el aerógrafo. Álex y José reconocen que condicionaban sus propias bambas sin saber demasiado. Los jóvenes han ido aprendiendo a través de vídeos o de consejos que han ido recibiendo. Por ese motivo quieren reivindicar la figura del zapatero. “Es un oficio que se está perdiendo, queremos aprender de aquellos que saben para, en un futuro, impartir talleres a personas en riesgo de exclusión”, explica Álex.

Su pasión por el baloncesto es lo que ha llevado a estos jóvenes de Badalona a im-

Algunos de los materiales del taller.

pulsar este proyecto solidario. Preguntados por cuáles son los modelos de zapatillas deportivas que a ellos les hubiera gustado tener, ponen como ejemplo las Air Jordan XI Concord. “Pero es imposible, podrían costar 1.500 euros”, lamenta José. “Valen mucho dinero porque son emblemáticas”, especifica su primo, y es que son las zapatillas que Michael Jordan llevaba en 1996, cuando los Chicago Bulls se proclamaron campeones de la NBA. Álex cuenta que han recibido “muchas Kobe [Bryant] que están muy desgastadas”, pero intentarán aprovechar la tela para reconvertirlas en otros elementos, como por ejemplo mochilas.

Hablan de las bambas por el nombre del jugador que le ha puesto la marca. Los dos se consideran *sneakerheads*, el término en inglés que define a aquellas personas obsesionadas por coleccionar modelos de calzado exclusivo; una moda vinculada al baloncesto que se originó en los años ochenta en Estados Unidos.

Pero la solidaridad surgida por su pasión por el baloncesto no se queda solo en el calzado deportivo: la pista de básquet donde suelen jugar en el barrio necesita mantenimiento. “Queremos comprar aros y material para que los niños jueguen de forma segura”, detalla Álex. “Queremos seguir los pasos de LeBron James y, en un futuro, crear un club para becar a chavales con pocos recursos y que puedan jugar al baloncesto”, ansía el joven.

Bolsas con zapatillas para arreglar.

Álex y José junto a Aly, colaborador del proyecto, en el local donde reparan calzado.

El Govern cobrará 67 millones por las emisiones de CO₂ de los vehículos

El impuesto, que se pagará a partir de septiembre, enfrenta al RACC y la industria, que lo ven meramente recaudatorio, con Som Mobilitat, que aplaude la medida por su apuesta por la sostenibilidad

David Rodríguez
BARCELONA

A partir de septiembre, la Generalitat implantará un nuevo tributo anual dentro del catálogo de medidas para promover la fiscalidad ambiental. Se trata del impuesto sobre las emisiones de CO₂ de los vehículos –coches, motos y furgonetas–, que la Administración enmarca en los Objetivos de Desarrollo Sostenible (ODS), impulsados por la Unión Europea. Aprobado en 2017 por el Parlament, se tomarán como base las emisiones de dióxido de carbono de 2020 y afectará, según los cálculos del Govern, a 2,31 millones de vehículos, lo que supone una previsión de ingresos anuales de 67,4 millones de euros.

De momento, durante el primer año de cobro del impuesto, quedarán exentos de abonarlo los turismos y motocicletas que emitan menos de 120 gramos de CO₂ por kilómetro y las furgonetas con menos de 160 –la media de emisiones de los vehículos matriculados en el Estado el año pasado fue de 121 gramos de CO₂ por kilómetro–. De esta forma, los propietarios de vehículos deberán pagar una tasa que abarca desde los 0,55 euros a los 276 euros anuales, que recaudará la Agència Tributària de Catalunya (ATC). Quedan fuera de esta obligación los vehículos eléctricos, ciclomotores, camiones, vehículos de más de 3,5 toneladas, autocares y coches históricos.

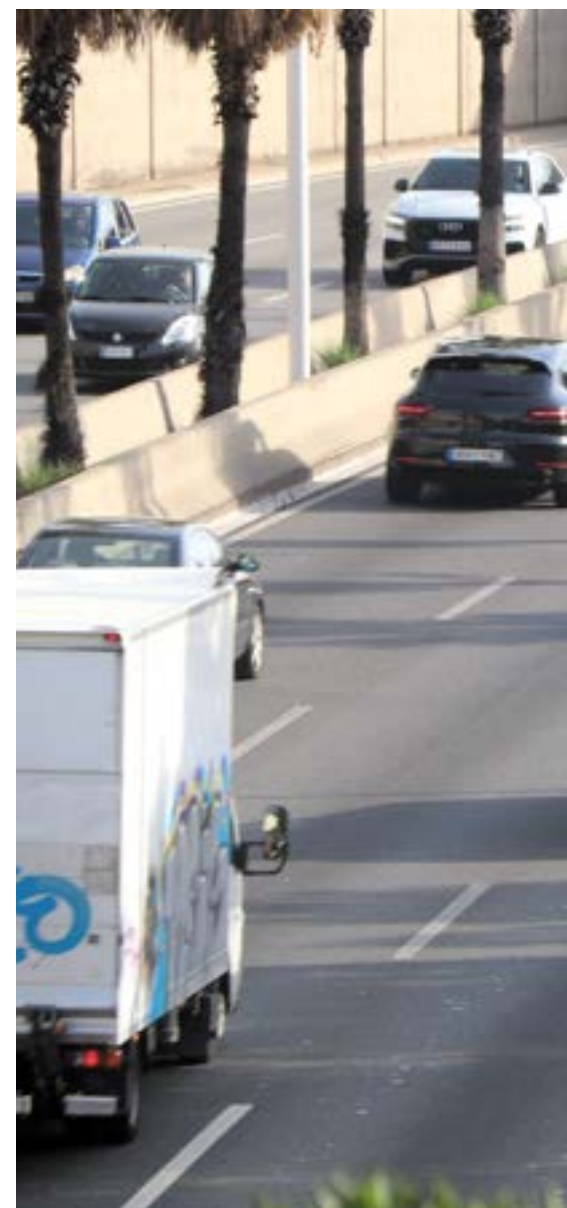
La ATC señala que se trata de un impuesto finalista. “La recaudación irá destinada íntegramente al Fondo Climático y al Fondo de Patrimonio Natural para invertir en acciones de mejora del entorno y el transporte público, fomentar las energías

renovables y los vehículos limpios e impulsar la movilidad sostenible, la gestión de los parques naturales y la investigación”. El tributo se gestiona a través del padrón, y ya se puede utilizar un simulador para conocer el importe a abonar. A partir de septiembre, la Generalitat lo cobrará electrónicamente, y en noviembre ya lo hará por la vía bancaria tradicional.

Con el anuncio, el Govern ya ha recibido las primeras críticas. El Reial Automòbil Club de Catalunya (RACC) considera que no incidirá sobre las emisiones efectivas de CO₂. En un comunicado en su web, reclama “menos costes para los usuarios y que no se penalice arbitrariamente al coche”. La entidad lamenta que la tasa penalice a los vehículos de más antigüedad y que queden exentos los pesados, que son los más contaminantes. Por eso proclama que la “iniciativa no responde al principio de quien contamina paga”, ya que un camión desprende cuatro veces más de CO₂ y está exento del impuesto. El RACC precisa que existen otras figuras que gravan las emisiones de CO₂, como el impuesto de matriculación. Además, añade que “la gente ya está comprando coches menos contaminantes”.

Desde la industria, se alerta de que la medida “desincentiva la compraventa de vehículos”. Es el análisis que efectúa el presidente del Clúster de la Indústria d'Automoció de Catalunya (CIAC), Josep Maria Vall. Se trata de “un impuesto puro y duro que se enmarca en el fracaso que ha supuesto el Plan Moves II para potenciar el coche eléctrico”, asegura. De hecho, Vall lo define como “un impuesto a la propiedad que duplica el de matriculación”.

El CIAC plantea como solución alternativa que se incrementen los incentivos a la movilidad eléctrica, que “todavía es cara y existen dudas entre los ciudadanos para apoyarla”. Vall también rechaza el mo-

Vehículos eléctricos, coches históricos, ciclomotores o camiones, exentos

La recaudación irá destinada al Fondo Climático y al Fondo de Patrimonio Natural

El RACC lamenta que la tasa penalice a los vehículos de más antigüedad

“Desincentiva la compraventa de vehículos”, opina Josep Maria Valls, de CIAC

La penalización de la propiedad de un vehículo contaminante y la transición a una modalidad eléctrica siguen en el centro del debate sobre la aplicación del impuesto.

Coches circulando por la Ronda de Dalt de Barcelona, en la Zona de Bajas Emisiones.

mento que se ha escogido “por la poca venta y porque la transición hacia un modelo ecológico aún no se ha realizado”. En este caso, alude a que la media de edad de los vehículos que circulan por las carreteras a nivel estatal es de 12 años: “Sería mejor un Plan Renove que permita sustituir un coche viejo por uno nuevo con una buena dotación económica, ya que la cuantía del propuesto el año pasado fue insuficiente y por eso no funcionó”.

Hacia una movilidad eléctrica

Una visión opuesta es la que expresa la cooperativa de consumidores Som Mobilitat, dedicada a facilitar los desplazamientos sostenibles. En respuesta a las apreciaciones del RACC, el presidente de Som Mobilitat, Ricard Jornet, argumenta: “Los camiones se quedan fuera del impuesto porque no existe una alternativa, pero compartimos cualquier plan que ayude a desarrollar iniciativas sostenibles y ecológicas”.

Jornet cree que la clave es la gestión de los ingresos, de forma que estos “sirvan para fomentar infraestructuras para avanzar en la movilidad sostenible y eléctrica”.

Som Mobilitat rebate las interpretaciones de la industria de la automoción, recordando que el Plan Moves III, aprobado por el Gobierno central en abril, contempla ayudas de hasta 7.000 euros para la compra de un coche eléctrico.

Desde ópticas y visiones diferentes, la penalización de la propiedad de un vehículo contaminante y la transición hacia una modalidad eléctrica seguirán en el centro del debate sobre la aplicación del impuesto a las emisiones de CO₂.

Som Mobilitat pide que los ingresos fomenten infraestructuras para la movilidad sostenible

Jornet: “Los camiones se quedan fuera del impuesto porque no existe una alternativa”

Las renovables solo aportan el 3% del consumo industrial

Los datos del Institut Català de l'Energia constatan que Catalunya se sitúa a la cola del Estado en la transición energética

D. R.
BARCELONA

Pese a los avances registrados en los últimos años, el próximo Govern de la Generalitat tiene sobre la mesa un reto trascendente en el ámbito de la transición energética, aún demasiado testimonial en Catalunya. Así lo atestigua el último informe del Institut Català de l'Energia (Icaen), que refleja que la energía renovable solo representa el 3,6% del consumo final en el sector industrial. Los datos muestran que la industria usó 3.671,6 Kilos Equivalentes de Petróleo (KTEP) en 2019. Esta unidad de medida equivale a la cantidad de energía obtenida por la combustión de un kilo de petróleo. De estos, solo 132,5 corresponden a energía solar térmica, biomasa, residuos renovables o biogás. Pese a las malas cifras, el porcentaje ha mejorado respecto a hace unos años, ya que en 2003 este se situaba en el 0,84%. Incluyendo la hidroeléctrica, las renovables solo suponen el 20% del consumo energético.

Frente a esta situación, el Clúster de la Energía Eficiente de Catalunya (CEEC) se pregunta si “Catalunya hará su propia transición energética, o si ésta vendrá, a menos que dejemos de consumir energía, impuesta desde fuera, probablemente en forma de líneas de alta tensión que cruzarán el territorio”. Así se manifiesta el coordinador del Grupo de Trabajo de Fotovoltaica del CEEC, Jorge Andrey, quien se muestra preocupado por el preacuerdo de gobierno entre ERC y la CUP que prevé una moratoria de los proyectos de energías renovables que tengan un impacto territorial negativo: “La decisión haría imposible que Catalunya cumpliera con los objetivos de la Ley de Cambio Climático, que aprobó el Parlament en 2017”.

El CEEC propone soluciones que permitan una transición energética equilibrada y en sintonía con el territorio, que no suponga “simplemente dilapidar la transición energética catalana, externalizándola a otras ubicaciones y perdiendo la oportunidad de hacerla de forma adecuada aquí”. Por eso advierte: “Introducir una moratoria como tal a los proyectos renovables, como la que se ha pactado, nos situaría fuera del contexto europeo contra el cambio climático”. Como deberes para el futuro Govern, el Clúster le emplaza a no tomar decisiones que pongan en peligro el desarrollo económico de Catalunya, y destaca la oportunidad que supone la creación de empleos asociados a los parques eólicos y fotovoltaicos.

Vehículos en un polígono industrial de Valls (Alt Camp).

EL QUINZE

de **Público**

PUNTUALS, PROPERES I POPULARS

Biblioteques

BARCELONA

Bib. Ateneu Barcelonès
Bib. Barceloneta-La Fraternitat
Bib. Bellvitge
Bib. Bon Pastor
Bib. Camp de l'Arpa-Caterina Albert
Bib. Can Rosés
Bib. Canyadó i Casagemes-Joan Argenté
Bib. Canyelles
Bib. El Carmel-Juan Marsé
Bib. Clarà
Bib. El Clot-Josep Benet
Bib. Collserola-Josep Miracle
Bib. Les Corts-Miquel Llongueras
Bib. Esquerra de l'Eixample-Agustí Centelles
Bib. Fort Pienc
Bib. Francesc Candel
Bib. Francesca Bonnemaison
Bib. Gòtic-Andreu Nin
Bib. Guinardó-Mercè Rodoreda
Bib. Horta-Can Mariner
Bib. Ignasi Iglésias-Can Fabra
Bib. Jaume Fuster
Bib. Joan Miró
Bib. Nou Barris
Bib. Poblenou-Manuel Arranz
Bib. Poble-sec-Francesc Boix
Bib. Ramon d'Alòs-Moner
Bib. Les Roquetes
Bib. Sagrada Família-J. M. Ainaud de Lasarte
Bib. La Sagrera-Marina Clotet
Bib. Sant Antoni-Joan Oliver
Bib. Sant Gervasi-Joan Maragall
Bib. Sant Martí de Provençals
Bib. Sant Pau-Santa Creu
Bib. Trinitat Vella-José Barbero
Bib. Vallcarca i els Penitents-M. Antonieta Cot
Bib. Vapor Vell
Bib. Vila de Gràcia
Bib. Vilapicina i la Torre Llobeta
Bib. Zona Nord

ABRERA

Bib. Josep Roca i Bros

AIGUAFREDA

Bib. Lluís Millet i Pagès

BADALONA

Bib. Can Casacuberta
Bib. Llefià-Xavier Soto
Bib. Lloreda
Bib. Pomar

BADIA DEL VALLÈS

Bib. Vicente Aleixandre

BALSARENY

Bib. Pere Casaldàliga

BARBERÀ DEL VALLÈS

Bib. Esteve Paluzie

CASTELLDEFELS

Bib. de Castelldefels-
Ramon Fernández Jurado

CERDANYOLA DEL VALLÈS

Bib. Central de Cerdanyola

CORNELLÀ DE LLOBREGAT

Bib. Marta Mata
Bib. Sant Ildefons

ESPLUGUES DE LLOBREGAT

Bib. Central Pare Miquel

GAVÀ

Bib. Josep Soler Vidal
Bib. Marian Colomé

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Bib. La Bòbila
Bib. La Florida
Bib. Josep Janés
Bib. Santa Eulàlia

EL MASNOU

Bib. Joan Coromines

MOLINS DE REI

Bib. Pau Vila

MONTCADA I REIXAC

Bib. Can Sant Joan
Bib. Elisenda de Montcada

Vallès Occidental

Baix Llobregat

MONTGAT

Bib. Tirant Lo Blanc

EL PAPIOL

Bib. Valentí Almirall

EL PRAT DE LLOBREGAT

Bib. Antonio Martín

PREMIÀ DE DALT

Bib. Jaume Perich i Escala

PREMIÀ DE MAR

Bib. Martí Rosselló i Lloveras

RIPOLLET

Bib. Ripollet

RUBÍ

Bib. Mestre Martí Tauler

SABADELL

Bib. Can Puiggener
Bib. del Nord
Bib. de Ponent
Bib. Els Safareigs
Bib. del Sud
Bib. Vapor Badia

SANT ADRIÀ DE BESÒS

Bib. Font de la Mina
Bib. Sant Adrià

SANT ANDREU DE LA BARÇA

Bib. Aiguestoses

SANT BOI DE LLOBREGAT

Bib. Jordi Rubió i Balaguer
Bib. Maria Aurèlia Capmany

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Bib. Central Gabriel Ferrater
Bib. de Mira-sol-Marta Pessarrodona
Bib. de Volpelleres-Miquel Batllori

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Bib. Montserrat Roig

SANT JOAN DESPÍ

Bib. Mercè Rodoreda
Bib. Miquel Martí i Pol

SANT JUST DESVERN

Bib. Joan Margarit

SANTA COLOMA DE GRAMANET

Bib. Can Peixauet
Bib. Central de Santa Coloma de Gramenet
Bib. del Fondo
Bib. Singuerlín-Salvador Cabré

Distribució
gratuïta i
personalitzada.
Segmentació
territorial a l'àrea
metropolitana

40.000
exemplars
setmanals

Maresme

Barcelonès

Punts de recollida

Arc de Triomf
Bac de Roda
Badalona-Pompeu Fabra
Baix Llobregat
Barceloneta
Bellvitge
Can Vidalet
El Carmel
Catalunya
Ciutadella-Vila Olímpica
Mercat de Collblanc
Escola Industrial
Espanya
Fabra i Puig
Fondo
Fontana
Francesc Macià
Glòries
Horta
Hospital Clínic
Jaume I
Lesseps
Lluçmajor
Maria Cristina
Palau Reial
Palau Robert
Paral·lel
Passeig de Gràcia-Gran Via
Poblenou
Pubilla Casas
Rambla Catalunya-Rosselló
Rambla-Boqueria
Sagrada Família
Sagrera
Sant Adrià de Besòs-Joan XXIII
Sant Andreu
Santa Eulàlia-Torrassa
Sants Estació
Sarrià
Torrassa
Universitat
Ronda Universitat-Pelai
Vall d'Hebron
Virrei Amat
Zona Universitària

Les claus de la setmana

La xifra

120.000

infermeres

El sindicat CSIF estima que a tot l'Estat espanyol faltarien 120.000 infermeres per equiparar-se a les ràtios europees. A Catalunya, l'augment hauria de ser de 24.000 places.

Última hora

Salut vacunarà al juliol els menors de 40 anys

Redacció · Barcelona

Salut calcula que començarà a vacunar la franja d'entre 40 i 49 anys a meitat de juny o fins i tot abans, i els menors de 40 al juliol. Dilluns que ve es reprendrà la immunització d'aquelles persones de col·lectius essencials, com ara mestres, que encara no han rebut primera dosi. D'altra banda, s'espera la decisió sobre la segona dosi d'AstraZenca.

El tuit

Josep Maria Calverol @JM_Calverol · 13 de maig

Si hi ha un fracàs sostingut a la Terra l'últim segle és Palestina. No veig cap sortida a la situació. L'única, que cada cop més països àrabs es facin "amics" d'Israel i aquest acabi menjant-se els palestins a poc a poc. Seria el fracàs definitiu.

MariaSirvnt #Dempeus. @MariaSirvnt · 13 de maig

Els sindicats d'habitatge s'articulen i expandeixen arreu dels països catalans teixint solidaritat, aixecant veritables estructures populars i afavorint la consciència de classe, elements tots ells necessaris per a qualsevol procés d'alliberament nacional i transformació social...

24

61

La imatge

FOTÒGRAFA: SÍLVIA JARDÍ (ACN)

La caiguda del toc de queda omple carrers a Barcelona de matinada

Els carrers de diversos punts de Barcelona es van omplir de gent passada la mitjanit de dissabte a diumenge, un cop va decaure l'estat d'alarma i, amb ell, el toc de queda, després de sis mesos.

Els titulars

JUDICI A LA FAMÍLIA PUJOL PER PRESUMPTA CORRUPCIÓ

"La Fiscalia Anticorrupció demana nou anys de presó per a l'expresident Jordi Pujol i entre 29 i vuit anys per als seus fills"

Divendres, 7 de maig

NEGOCIACIONS PER A LA INVESTIDURA

"Aragonès s'afarta d'esperar Junts i intentarà assolir un Govern d'ERC en minoria"

Dissabte, 8 de maig

RESTRICCIONS CONTRA LA PANDÈMIA

"Els restaurants serveixen sopar per primer cop després de mesos"

Diumenge, 9 de maig

MÀXIMA TENSÍO EN LA POLÍTICA CATALANA

"ERC obre negociacions amb els comuns, però la fractura amb Junts apropa Catalunya a la repetició electoral"

Dilluns, 10 de maig

LLUITA CONTRA EL CORONAVIRUS

"La vacuna de Janssen s'aplicarà als menors de 60 anys"

Dimarts, 11 de maig

TENSÍO POLÍTICA EN L'INDEPENDENTISME

"Acord de mínims entre ERC, JxCat i la CUP per mirar de salvar la legislatura"

Dimecres, 12 de maig

EL QUINZE
de Público

DIRECCIÓ Ferran Espada COORDINACIÓ Marc Font DIRECCIÓ GENERAL José María Crespo DIRECCIÓ EDITORIAL Marià de Delàs GESTIÓ Pablo de Zárraga
PRODUCCIÓ Pauta Media S.L. EDICIÓ Carla de Puig i Néstor Bogajo REDACCIÓ Jordi Bes, Queralto Castillo, Roger Castillo, Cugat Comas, Natàlia Costa, Alba Fernández,
Àngel Ferrero, Montse L. Cucarella, Paula Ericsson, Lúcia Penelo, Emma Pons, Leire Regadas, Jordi Ribalaygue, Yolanda Rico, David Rodríguez, Àlex Romaguera,
Maria Rubio, Sandra Vicente, Judith Vives i Víctor Yustres FOTOGRAFIA Montse Giral i Ignacio Abós CORRECCIÓ Carme Casals
DIRECCIÓ D'ART I MAQUETACIÓ Manuel Cuyàs i Clara Miralles IMPRIMEIX Impresa Norte DIPÒSIT LEGAL M-6647-2019
CONTACTE elquinzepublico@pauta.media | redaccio@diaripublic.cat VISITA EL WEB https://especiales.publico.es/pages/el-quinze | www.diaripublic.cat

Cultura Agenda

ROBERT RAMOS

Una activitat del Muhba en una edició anterior de la Nit dels Museus.

Quatre nous espais a la Nit dels Museus

Judith Vives

Aquest dissabte tindrà lloc la Nit dels Museus 2021. Després de cancel·lar-se l'any passat per la pandèmia del coronavirus, enguany hi prendran part 74 equipaments i espais de vuit ciutats de l'àrea metropolitana: Barcelona, Badalona, Cornellà, Esplugues, l'Hospitalet, Sant Adrià, Sant Joan Despí i Santa Coloma de Gramenet. S'hi incorporen quatre llocs nous: Can Fontanet, del barri de Sant Andreu de Barcelona; la Casa de l'Heura, de Badalona; i el Castell i el Museu Palau Mercader, de Cornellà. També s'hi reincorpora el TPK del Centre d'Art Tecla Sala de l'Hospitalet.

Entre les 18 i les 22 hores hi haurà entrada gratuïta. I com és habitual, a més de poder visitar de manera gratuïta les exposicions temporals i les col·leccions permanents dels museus i equipaments, s'hi oferiran activitats que requeriran reserva prèvia. A Barcelona obriran les portes espais clàssics com l'Arxiu Històric, el Fotogràfic o el Museu Picasso, i altres de més recents, com el de Museu de Ciències Naturals, el Centre d'Art Contemporani a la Fabra i Coats o el KBr, entre altres.

Aquesta edició de la Nit dels Museus permet descobrir, entre altres exposicions, les retrospectives de Félix González-Torres, *Política de relació*, al Macba, i de Nanni Balestrini, *La violència il·lustrada*, a La Virreina, o *Per una educació en llibertat*, al Born. També permet redescobrir el passat

amb *La guerra infinita*, al MNAC, i *Imatges trobades: la Barcelona marítima de postguerra*, al Museu Marítim. La Nit dels Museus també permet veure la mostra *El somni americà: del pop a l'actualitat*, al CaixaForum, i *Mart: el mirall vermell*, al CCCB, o participar en experiències immersives com ara *Symphony*, al CaixaForum, o *Can Negre 360°*, al Centre Jujol.

Pel que fa a les activitats, destaquen les nombroses visites guiades, entre les quals hi ha les del Servei d'Arqueologia per l'aqüeducte, la muralla romana i el mercat de Sant Antoni, el Born, el castell de Montjuïc, les dels diversos equipaments del Muhba, la Fundació Brossa i altres de programades a fins a una trentena d'espais més. Com a novetat exclusiva, hi ha dues d'aquestes visites que van a càrrec de la mateixa persona que ha creat les instal·lacions: es tracta de Martí Anson i *Una exposició de debò*, al Centre d'Art Fabra i Coats, i d'Anna Dot i *Qui del llamp parla, a prop li cau*, a la Tàpies.

També hi haurà concerts al Museu de la Música, al Born i al CaixaForum. Es podrà veure teatre al Castell de Cornellà, dansa al de Montjuïc i poesia a la Virreina. Es faran activitats interactives al Museu de la Música i al Sant Lluc, i tallers al Museu de l'Institut del Teatre, al d'Arqueologia, al d'Història de Catalunya, al CaixaForum, al CosmoCaixa, al Centre Jujol i a Can Tinturé.

DATA 15 de maig

LLOC Àrea metropolitana de Barcelona

PREU Gratuït amb reserva prèvia

Joan Miró, Joan Perucho i Pablo Picasso, a la Fundació Palau

La Fundació Palau de Caldes d'Estrac reconstrueix la relació entre Joan Miró, Pablo Picasso, Josep Palau i Fabre i Joan Perucho en una nova exposició titulada *D'un roig encès: Miró, Palau i Fabre, Perucho i Picasso*, una mostra produïda per la institució que recull materials diversos, com ara dibuixos, litografies, llibres dedicats, documents i fotografies, procedents de la col·lecció de Joan Perucho, dels fons de la Fundació Palau i de les aportacions d'altres persones particulars o entitats.

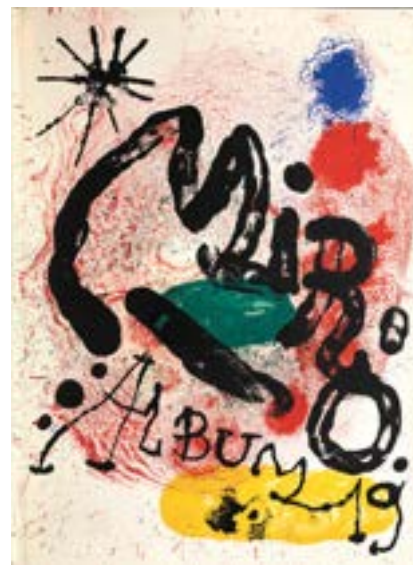
L'any 2020 es van celebrar els cent anys del naixement de l'escriptor Joan Perucho (Barcelona 1920-2003), que també va ser crític d'art i editor. Com a director de la col·lecció

Biblioteca de Arte Hispánico va publicar dos llibres fonamentals: *Picasso a Catalunya* (1966), de Josep Palau i Fabre, i *Joan Miró i Catalunya* (1968), del mateix Joan Perucho. La mostra ressegueix la primera trobada de Perucho i Palau amb Miró, així com la trobada de Palau i Fabre amb Picasso a París, i també la descoberta d'Horta de Sant Joan, on el pintor va passar una temporada. A l'exposició, de fet, també es poden veure les fotografies de Xavier Miserachs i de Leopoldo Pomés que documenten aquest episodi.

DATA Fins al 19 de setembre

LLOC Fundació Palau (Caldes d'E.)

PREU 5 €

FUNDACIÓ PALAU

FUNDACIÓ PALAU

Imatges d'Album 19', amb text de Joan Perucho i il·lustracions de Joan Miró.

El Primera Persona s'acomiada

El Pati de les Dones del CCCB de Barcelona serà l'escenari de la novena i última edició del festival Primera Persona, que aquest any es planteja com una festa temàtica al voltant de les cicatrius. David Caño, Anna Pacheco, Lluís Cabot, Clara Viñals i Rocio Quillahuaman seran alguns dels participants. També s'editarà un llibre d'homenatge.

DATA 15 de maig

LLOC CCCB (Barcelona) i online

PREU 10 €

Reflexions sobre la imatge a Projekteria

La galeria Projekteria del Poble-sec presenta l'exposició *El vol d'un colibrí aviva les flames d'una pira de fotografies cremant*, on l'artista Marla Jacarilla planteja una reflexió sobre com produïm i consumim imatges en el moment contemporani, i ho posa en relació amb el cinema, com aquest es transformarà i la nostra relació amb les imatges en el futur.

DATA Fins al 20 de juny

LLOC Projekteria (BCN) i online

PREU Gratuït amb reserva prèvia

Monica Green, al Poble Espanyol

Monica Green presenta aquest disabte al Poble Espanyol un concert molt especial en què recupera cançons del gran repertori de la música negra. Amb una posada en escena espectacular i grans dosis d'energia, Green repassarà les fites del so Motown, el funk, el R&B, el jazz i la resta de variants de la música que la cantant ha contribuït també a popularitzar. Establerta a Barcelona el 1987, Green és avui en dia la gran representant del soul i el R&B a Catalunya.

DATA 14 de maig
LLOC Poble Espanyol (Barcelona)
PREU 23 €

Música Antiga, a Barcelona

La capella de Santa Àgata i el monestir de Sant Pau del Camp són els escenaris singulars on tenen lloc els concerts del Festival Llums d'Antiga. La cita, dedicada a la música antiga, arriba a la tercera edició recuperant diferents compositores que han estat silenciades per la història, com ara Isabella Leonarda, Barbara Strozzi o Hildegard von Bingen. Hi actuaran conjunts com Qvinta Essència amb la soprano Roberta Invernizzi, l'Ensemble Gilles Binchois o Nevermind.

DATA Fins al 21 de maig
LLOC Barcelona
PREU 28 € (per concert)

‘Corpografies’, un cicle sobre cos i moviment a La Caldera

El centre de creació de dansa La Caldera, de les Corts, organitza el cicle *Corpografies* per mostrar el treball de les artistes a les quals ha acollit en residència o ha acompanyat durant el procés de creació. En concret, presenta propostes que investiguen la capacitat del cos i del moviment per articular un discurs per si mateixos. Entre els artistes que hi participen hi ha Rosa Romero, Itxaso Corral i Laila Tafur. Fins al 30 de maig es podran veure tres espectacles i un itinerari

performatiu de creadores d'arreu de l'Estat. Aquest cap de setmana es podrà veure l'únic duet del cicle, *Falsos amigos*, un projecte de cocreació de Miguel Pereira amb el coreògraf català Guillem Mont de Palol. Tots dos intenten construir una relació d'amistat semàntica falsa creant un discurs absurd, delirant i divertit.

DATA Fins al 30 de maig
LLOC La Caldera (Barcelona)
PREU En funció de l'espectacle

‘El que no es diu’, la cultura de la violació a la Sala Beckett

La Sala Beckett de Barcelona presenta *El que no es diu*, de Marília Samper, una obra que gira al voltant de l'anomenada “cultura de la violació”. L'obra forma part del cicle #jo-també, amb què la sala vol visibilitzar els relats sobre violències de gènere i reflexionar sobre com funcionen i es mantenen les estructures de poder que les generen en l'àmbit domèstic, l'espai públic o les institucions.

DATA Fins al 6 de juny
LLOC Sala Beckett (Barcelona)
PREU de 10 € a 20 €

Una escena d'‘El que no es diu’.

El Docs visita Gorbatsxov, Truman Capote i Tennessee Williams

El 24è Festival Internacional de Cinema Documental de Barcelona arriba el 18 de maig en format híbrid i una quarantena de produccions: fins a finals de mes es podran veure 33 llargmetratges documentals –procedents de 33 països–, 11 curts i quatre títols de la secció Docs&Teens. L'activisme verd, el món de l'art o la vida de les dones als països de l'Orient Mitjà seran alguns dels eixos temàtics de la programació.

El festival acollirà els darrers treballs de grans cineastes com Gianfranco Rosi (*Notturno*, premiada a Venècia i a Sevilla), Viktor Kossakovsky (*Gunda*, amb producció de Joaquin Phoenix) o Julien Faraut (*The Witches of the Orient*). Personatges com Mikhaïl Gorbatsxov, Truman Capote, Tennessee Williams o la submarinista Valerie Taylor protagonitzen alguns dels documentals.

La colpidora *Balandrau, infern glaçat*, de Guille Cascante, inaugurarà el festival, que tindrà com a cloenda *Dani Karavan*, retrat de l'escultor israelià autor del memorial dedicat a Walter Benjamin a Portbou. *El retorn: la vida després de l'ISIS*, *El secreto*

del Doctor Grinberg, *Altsasu i Llum i llibertat* seran algunes de les produccions catalanes presents a la 24a edició del Docs, que combinarà les projeccions al CCCB i el Cinema Aribau de la capital catalana amb una programació en línia per a tota Espanya, amb Filmin com a seu virtual.

DATA Del 18 al 30 de maig
LLOC Barcelona i online
PREU En funció de la sessió

Un fotograma de ‘Gorbachev: heaven’.

EL XINO DURANT LA REPÚBLICA

El 1934, durant la Segona República, la fotògrafa austríaca Margaret Michaelis va rebre l'encàrrec del Gatpac –el Grup d'Arquitectes i Tècnics Catalans per al Progrés de l'Arquitectura Contemporània– de fer un fotoreportatge del Barri Xino de Barcelona, que s'havia de

mostrar en una exposició. Ara, l'Arxiu Fotogràfic recupera les imatges en una exposició que permet descobrir com era el Xino en aquells temps i posar cara a molts dels seus veïns, *Margaret Michaelis: cinc dies pel Barri Xino*. Fins al 31 d'octubre. L'entrada és gratuïta.

AVÍS: Els espectacles i les activitats d'aquesta agenda poden patir canvis de data o horari o cancel·lacions per culpa de la pandèmia. Abans d'anar-hi, és aconsellable confirmar la informació a través de les pàgines web dels organitzadors respectius.

Esports **Ecologisme**

Kilian Jornet i l'impuls definitiu al 'plogging'

La modalitat de córrer al medi natural recollint les deixalles que s'hi troben guanya cada cop més practicants i iniciatives, com ara l'Ultra Clean Marathon que se celebrarà el mes vinent

Cugat Comas
MATARÓ

Es tracta d'una pràctica esportiva cada cop més estesa que, com quasi tot avui en dia, duu per nom una denominació anglesa: *plogging*. És una paraula més concreta i segurament prou exòtica per fer-se més interessant. "Córrer recollint escombraries" o "sortir a la natura a netejar el que altres han embrutat" no tenen el mateix ganxo, certament. Per això se'n diu *plogging*. I és una d'aquelles disciplines que, a la vegada, suposen una mala i una bona notícia. La mala notícia és que s'hagi hagut d'inventar aquesta pràctica, fins al punt d'haver-la de batejar amb un nom propi. La bona, que encara hi hagi punts en comú entre esport i compromís ambiental, i que alguns noms que prediquin amb l'exemple tinguin la tirada del de Kilian Jornet.

Les convocatòries a sortir a practicar esport tot netejant les escombraries que trobem s'han succeït les darreres setmanes. La Plogga Week, convocada a finals d'abril per la Fundació de Killian Jornet, n'és un exemple entre tants. En aquesta cursa s'hi podien inscriure escoles i grups. Hi van participar 104 grups i el total de residus que es

van recollir va ser de 4.059,34 kg. (1.262 kg de plàstic, 522 kg de paper i 2.273 kg d'altres tipus de rebuig). El mateix Jornet reconeixia en acabar aquesta primera iniciativa en l'àmbit del *plogging*: "No podem estar més contents i agraïts amb aquesta enorme acollida i desig de cooperació. Volem donar-vos les gràcies a tots i animar-vos a continuar recollint les escombraries que trobeu a la muntanya en les vostres sortides".

No és aquest el primer cop que el genial esportista català, símbol de la nova època de respecte a la muntanya, és un exemple amb iniciatives similars. Va viralitzar-se a les xarxes socials, el 2020, la imatge del mateix Kilian llençant l'any passat en plena carrera de Sierre-Zinal—carrera en què ja és el corredor més llorejat amb els seus sis triomfs—els seus propis residus en una paperera. A mitja cursa, i tot i estar competint, la brossa on toca. La instantània, com diu el tòpic, valia més que mil paraules.

Una resposta necessària

El *plogging* és això. Sortir a córrer—caminant també es pot practicar, però fa menys esportista—i recollir escombraries. "Deixeu el bosc com us agradaria trobar-lo" en podria ser un eslògan vàlid, adaptant el mític rètol dels lavabos públics. El *plogging* és una resposta necessària, una mena d'auto-esmena al comportament humà que no deixa de respondre a una problemàtica incipient: la quantitat de residus i deixalles que s'acumulen al medi natural. Vivim temps d'eclosió de la pràctica física i esportiva pels entorns naturals dels nostres municipis, i moure'ns pels espais, camins, rutes i excursions que tenim propers ha servit de recordatori de fins on pot arribar la mesquinesa humana: com poden estar de bruts alguns entorns. Un atemptat ecològic que a través d'aquesta pràctica esportiva s'intenta resoldre o apaivagar. Seria genial que el *plogging* no hagués d'existir, però cada cop creix més com a pràctica esportiva declarada o com a actitud.

Kilian Jornet llença brossa a les escombraries durant una cursa de muntanya.

El 'plogging' respon a la quantitat de residus i deixalles que s'acumulen al medi natural

La modalitat va néixer a Estocolm el 2016, arran de la quantitat de residus a l'entorn

L'Ultra Clean Marathon surt de Terrassa, travessa Collserola, la vall del Besòs i acaba a la platja

L'origen de la modalitat recull la seva pròpia història: remet a l'any 2016 i a Erik Ahlström, un ciutadà suec que es va adonar quan es va mudar d'un petit poble de l'interior a Estocolm de la quantitat de residus que hi havia al voltant de la capital sueca, i aprofitava la seva afició esportiva per netejar el que trobava. Com altres llegendes, pot ser certa o ensucrada: l'important és que ha fet efecte.

Amb el *plogging* s'està aplicant en certa manera aquell principi del mateix Gandhi tan i tan repetit, que resa que "primer t'ignoren, després se'n riuen, després t'ataquen i, finalment, guanyes". La fase de victòria és l'actual, en què aquesta modalitat passa de *rara avis* a ser eix vertebrador i ànim i objectiu d'esdeveniments esportius, directament. D'actitud a disciplina, passa. N'és exemple la convocatòria de Jornet, les ecomarxes en entorns del litoral en què també entra en joc l'*ecoswimming*—fer *plogging* al mar, tot nedant—o iniciatives com l'Ultra Clean Marathon que el mes que ve té convocada la seva tercera edició.

'Plogging' metropolità

En aquesta maratón, es tracta de crear un equip propi de defensa del medi ambient, i "consistirà a córrer 60 kilòmetres en modalitat de *plogging*, és a dir, retirant residus abandonats als espais naturals, i recollir donatius per a projectes de conservació de la natura i defensa del medi ambient", expliquen els organitzadors. Poca broma amb el recorregut, que surt de Terrassa, travessa el Parc Natural de Collserola, la vall del Besòs i arriba a les platges de la capital catalana. Una fletxa de *plogging* que creua l'àrea metropolitana de Barcelona pràcticament de punta a punta.

Passatemps

MOTS ENCREUATS

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												

Horizontals

1. Postdata. Mamífer africà. Lletre d. 2. Conjunt d'ones de xoc generades en un punt de l'interior de la Terra. Planta de la família de les cactàcies. 3. Dècim de grau de temperatura. Qualsevol sal o èster de l'àcid úric. 4. Forma que adopta el pronom *us* quan va immediatament darrere d'un verb acabat en consonant o en *u* semivocal. Aixadell. 5. En natació, inici de la tracció dels braços. Que té els marges dentats irregularment. 6. Persona que pateix turments o la mort per no renegar la fe en Jesucrist. Que no és cuit. 7. Prefix que indica que algú ha deixat de ser el que diu el radical. Sobirana de l'antic Egipte. 8. Conjunt d'articles que són objecte de comerç. Relatiu al suro.

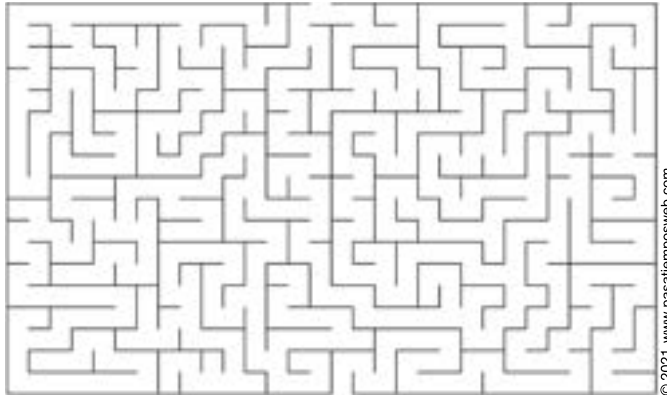
Verticals

1. A pas li cau la vocal. Relatiu o pertanyent als varegs. 2. Marit de la dida. Símbol del xenó. 3. Llavor comestible, de mida petita, que forneix un oli emprat sobretot en l'alimentació. 4. Índex de massa corporal. Beguda estimulants. 5. Vedell. No gens comú, extraordinari. 6. Cap dels cambrers, en un restaurant. 7. Absència de diòxid de carboni a la sang. 8. Acusatiu femení del pronom de tercera persona *ella*. Que conté ocre. 9. Agulló o excrescència rígida i punxant de formació purament epidèrmica. No vestit. 10. Trescar. 11. Fer els tràmits perquè una mercaderia surti de la duana i pagar-ne els drets corresponents. 12. Establir, especialment allò que ha de regir les persones o les coses.

LES 7 DIFERÈNCIES

EL LABERINT

SUDOKU

	4							2
	7			2				6
2	5	6		9				
			9	4	1	3		5
		1	2				4	
4		5					6	1
9	1		3		8	6		4
5	8	3	4		9			
			1	7	9		8	

Fàcil

6	5		3				4	1
			2					
			6			7		
3								9
		5	7		3			
4					8	5		6
		2		6				
7	3	9	8					
	1							

Difícil

SOLUCIONS

5	1	6	4	3	2	8	9	7
7	3	9	8	1	5	6	2	4
8	4	2	9	6	7	3	1	5
4	2	7	1	9	8	5	3	6
9	6	5	7	4	3	1	8	2
3	8	1	2	5	6	4	7	9
2	9	4	6	8	1	7	5	3
1	7	3	5	2	4	9	6	8
6	5	8	3	7	9	2	4	1

Difícil

MOTS ENCREUATS
Horizontals: 1. Pd. Impala. De. 2. Sisme. Cactus. 3. Dècim. Urat. 4. Vos. Xapollina. Faraona. 5. L. Gènere. Suret. Verticals: 1. Ps. Vareg. 2. Didot. Xe. 3. Sèsam. N. 4. Imc. Café. 5. Meix. Rar. 6. P. Maître. 7. Açàpnia. 8. La. Ocrós. 9. Acull. Nu. 10. Triscar. 11. Duanar. E. 12. Estatuir.

MONTSE GIRALT

Sergi Cochs

“Tras un ‘show’ hay 200 oficios que no son solo artísticos”

Es uno de los impulsores de Actúa Ayuda Alimenta, una fundación que aporta comida a la gente de la cultura y promueve iniciativas que generen trabajo a todas las profesiones vinculadas a un acto cultural

Núria Martorell

¿Cuántos beneficiarios han recibido cestas de alimentos? Unas 3.500 familias.

¿Cuál es la historia que más le ha impactado? La de un músico cubano que tocaba en cruceros y lleva en Barcelona un año sin papeles ni ayudas, viviendo donde puede.

Evitar las colas del hambre es una máxima de AAA. ¿Por qué está tan estigmatizado pedir ayuda? La gente se siente culpable, cree que es culpa suya, una mentalidad muy judeocristiana. Nadie debería hacer cola con su hijo para que le den comida.

¿Quiénes son los culpables de que la cultura pase hambre? Todos un poco. Pero en especial, en este país, la clase política, que no sabe ver más que sus cuatro años de poder y no hace políticas de país, sino partidistas: como anuncios publicitarios. En Francia la cultura es una cuestión de Estado, al nivel de la defensa nacional, y aquí, al del agua de la taza del wáter.

El 90% de los artistas no pueden vivir del arte. ¿Cómo se explica que tanta gente idealice la vida del artista? Porque los artistas no hacen arte por dinero, sino por vocación. Yo mismo no gano haciendo música, pero compongo cada vez que puedo. El arte no se idealiza, se siente, te lleva, te hace soñar. Es de verdad, y cuando lo practicas te sientes libre, con o sin dinero.

Llevan muy poco tiempo y ya han recibido premios como el González Sinde de la Academia del cine. ¿Qué valor le da a este tipo de reconocimientos? Nos sirven para que nos conozcan y crean en nuestro proyecto. Pero, al final, la gente cree en algo por los hechos.

Actúa Ayuda Alimenta se ha convertido en fundación y tiene más actividades. ¿En qué consisten? En comunicar la importancia de la cultura, llevar cultura de calidad a las personas sin recursos, ayudar a las trabajadoras y trabajadores del sector a pasar este momento difícil.

¿Cómo sintió esta necesidad de dar importancia a toda la gente, aunque no esté en primera línea? Para concienciar de que tras un espectáculo hay hasta 200 oficios que no son puramente artísticos y que hacen posible disfrutar de un show.

AAA. Un trío de ases es una buena jugada. ¿Qué repóquer necesita la cultura? Necesita la unión de todo el sector: ir todos a una sin mirar los intereses propios. Y no menos importante: saber que la economía es solo una parte, pero las emociones, el conocimiento, la libertad de expresión, la historia y el ser en sí son otras de las infinitas cartas que componen la cultura. Necesitamos unas cuantas barajas y no jugar contra nadie. Solo juntos podemos salvar la cultura.

SOLIDARIDAD

Sergi Cochs (Barcelona, 1972) se define como “músico, activista, soñador y con un sentido muy agudizado de la solidaridad y la justicia”. Fue el impulsor de Djs Contra la Fam. Con la covid, cogió un camión y empezó a repartir comida del Banc dels Aliments como voluntario. La situación empeoró, y junto a la actriz Nora Navas crearon los cimientos de la Fundación Actúa Ayuda Alimenta. Las campañas de reparto de alimentos son las más conocidas y reveladoras. Pero su acción va más allá.

Para quienes quieren leer lo que nadie más se atreve a publicar

más detalle en <https://re.publico.es/>

R
La **REPÚBLICA**
de **Público**